

Eesti Päevaleht

HIND EESTIS 1,15 EUROT | VÄLISMAAL 2,10 EUROT | NR 169 | REEDE, 2. AUGUST 2013

●●● ajaleht.epl.ee

Foto: Rauno Volmar

Köleri jälgedes: eestlase kogemus Repini akadeemiast

Samal ajal, kui enamik eakaaslast vaatas lääne ülikoolide poole, otsustas Kaspar Tamsalu teha julge sammu ja valis maaliõpinguteks legendaarse Peterburi Repini akadeemia. Kohapeal selgus, et see meenutab üllatavalt palju Harry Potteri lugudest tuntud Sigatüüka võlurikooli. Mida Kaspar seal õppis, loe lk 11.

Lastekaitse spetsialistid lapsi ei kuula

●● Tallinna ülikooli teadlased uurisid, kui palju sotsiaaltöötajad laste kohta otsuseid langetades lapsi kaasavad ja nende arvamusega arvestavad. Selgus, et suur osa seda oma igapäevatöös ei tee.

●● „Meieni jõuab juhtumeid, kus täiskasvanud suhtlevad omavahel ja otsused tehakse laste selja taga ära. Laps pole sellega aga absoluutselt nõus ja tal on õigus protestida,” nendib lastekaitseliidu juht Loone Ots.

●● Välismaal on küll välja töötatud meetodikad, kuidas lapsega olulisi teemasid arutada, aga Eesti sotsiaaltöötajad puutuvad oma töös kokku pigem vanuritega ja ei oska neid lihtsalt kasutada. Loe edasi lk 2–3

Vabaduse laevadest orjalaevadeks

Soome eestlaste liidu asutaja, üle 20 aasta Soomes elanud Rain Ots tõdeb, et praegu paistab laevadel olevat palju inimesi, kes tegelikult ei taha Soomes käia. Sotsiaalse kapitali puudumine paneb neid seal omakorda jooma ja kurja tegema. lk 4

Muuga sadama naabrid nõuavad terviseuuringut

Muuga sadama laienemine ja sealt läbi käivad ohtlikud ained teevad niigi müra ja haisu üle kurtvaid Viimsi valla elanikke veelgi murelikumaks. lk 5

Lasnamäe garaažides vändatakse uut filmi

Allfilmi ja režissöör Vladimir Loginovi koostöös valmib salapärase filmi hiiglaslikus garaažikompleksis elavatest ja tegutsevatest inimestest. lk 6

Andres Oper otsib klubi

Eesti parim väravakütt on liiklusõnnetuses saadud vigastusest paranenud, teeb tasapisi trenni ja loodab palliplatsile naasta.

lk 13

JUHTKIRI

Puude teemal puudulik

Autistist last kasvatava ema Silja Suija esitatud väljakutse sotsiaalminister Taavi Rõivasele (1.8 Eesti Ekspress), et proovigu too tund aega puudega last hoida, ei läinudki päris kosmosesse. Minister vähemalt võttis ühendust. Taoline reaktiivne lähenemine on kehvem kui proaktiivne, aga parem kui eirav. Vähemasti pandi tähele.

Paraku pole sisuliselt midagi muutunud probleemi juures, mida arvamusiidrid on tänavu kevadest üha jõulisemalt tõstatanud. See probleem on puudega inimest hooldava lähedase kaitsetus, mida portreteris reljeefselt LP-s Andrei Hvostov („Minu elu Annleenaga”, 20.4).

Kirjeldatud raskelt haige Annleena on praeguseks surnud, kuid tema ja tema lähedaste sarnaseid on Eestis piisavalt. Puudega inimeste eest hoolitsemine võtab hoolitsejalt nii ränka lõivu, et seda võib vabalt nimetada täistöökohaks. Õigupoolest jagub töökoormat ehk rohkemgi veel. Ei saa ju puudega inimene ööpäevas teatud tundide täituses terveks ega lõpe ka vajadus tema eest hoolitseda. Hooldaja ei saa korralikult pühenduda oma kutsetööle ilma üle töötamata. Hoolitseja jaoks on

puhkus luksus, kutsetöö aga lisapingutus.

Missugune on riigi ja omavalitsuse abi? Pideva hooldusvajaduse korral makstakse hooldajale toetust 25,56 eurot kuus. Keskmise puudega lapse toetus on 69,04 eurot ning raske ja sügava puudega lapse toetus 80,55 eurot

kuus. Tööealise inimese puhul jääb see vahemikku 16–53 eurot. Nendel arvudel pole midagi pistmist ei kulude ega vaevaga, mida hooldajatel näha tuleb. Rahanumbrid õigustavad Eesti riigis vastutust enamasti siis, kui juttu on kehvas seisus riigifirmadest, mitte taoliste vaevarohkete tegevuste puhul.

Mis saab puuetega inimestest siis, kui nad on koolis ära käinud ja koolielu saab läbi? Mida nad edasi teevad? Põhjamaades on selles vallas suured kogemused, ehkki lahendused on suhteliselt kallid. Kuid nad on suutnud puuetega inimesi tööle kaasata. Paljud puuetega inimesed suudavad tugiisiku juhendamisel teha teatud töid. Aga kui hooldaja väsib? Sellele head vastust praegu pole.

REPLIIK

Rahvuskommunisti mõiste

Kunagise EKP keskkomitee ametniku Aare Laanemäe sulest ilmunud nostalgiraamat „Kümme aastat valges majas” toob jõuliselt päevakorda sõna, mida pole Eestis seni tihatud väga kasutada: rahvuskommunist.

Ilus ja romantiline sõna, mida olene 1950-ndate ja 1960-ndate Ida-Euroopa sündmuste valguses harjunud lugema teiste riikide, aga kindlasti mitte Eesti kohta.

Rahvuskommunist kõlab nagu vabadusvõitleja, ometi ei tohiks need sõnad olla ühes lauses. Raamatus on kirjas, et EKP keskkomitees olid suurem osa töötajatest just rahvuskommunistid. Nende maailmavaade näis ulatuvat naha-hoidmisest isikliku kasuni, vahepeale võis jääda midagi sotsiaaldemokraatlikku.

Kas rahvuskommunistid hoidsid Eestis ära veel suurema venestamise või jäi nende alalhoidlikkusest ära revolutsioon, millega oleksime näidanud maailmale vabaduseiha.

Igal juhul on rahvuskommunist ärritav sõna, mille sisu ei tohi Eestis paralleelina täita 1968. aasta Praha ja 1956. aasta Budapesti sündmuste tegelike rahvuskommunistidega.

• Urmo Soonvald

Lk 10: Ain Kendra: Eesti teede-ehituse paljudest valearvestustest hoolimata on teed üldiselt heas seisukorras

U

UUDISED

TJA UURIB ELEKTRIRAUDTEE JUHTUMIT

Tehnilise järelevalve amet alustas menetlust 27. juuli juhtumi täpsete asjaolude väljaselgitamiseks, kui 1500 sõitjat jäi Saue jaamas 40 minutiks rongi kinni. Praegu on teada, et juhtum ei

olnud põhjustatud ohutusnõuete rikkumisest, algatatud menetlus keskendub sellele, kas rongijuhi tegevus oli nõuetekohane ning kas pandi toime ohutusalaseid rikkumisi. Delfi

Eesti lastekaitse ja s arvestavad liiga väh

Lapsekeskne lähenemine on Eesti sotsiaaltöötajate praktikas pigem vähelevinud.

Laste jutu arvestamise asemel tehakse

otsuseid pigem vanematelt saadud info põhjal.

Vajakajäämist põhjuseks on peamiselt ajapuudus ja vähesed oskused usaldussideme loomisel.

Riin Aljas
riin.aljas@epl.ee

2012. aastal lisandus Eestis ametlikult 2808 vanemliku hoolitsuseta ja abivajavat last. Kõigi nende puhul oli vajalik sotsiaal- või lastekaitsetöötaja sekkumine ning sageli ka perekonnast eraldamine. Aasta-aastalt kasvav arv tähendab, et üha rohkem on vaja laste heaolu hinnata. Tallinna ülikooli teadlased uurisidki, kuivõrd sotsiaaltöötajad kaasavad oma otsustesse lapsi ja arvestavad nende arvamusega. Tulemused näitasid, et ehkki n-ö lapsekeskne lähenemine – lapse vajadustega arvestamine ja tema huvidest lähtumine, sh lapse aktiivne kaasamine tema kogemuste, mõtete, soovide ja vajaduste mõistmiseks – on tänapäeva sotsioloogias üha rohkem kandepinda saamas, on seda praktikas keeruline rakendada.

Otsustamise põhimõtted

Teadustöö käigus intervjueriti 20 eri vanuses ja staažiga kohalike omavalitsuste sotsiaal- ja lastekaitsetöötajat üle Eesti. Neil paluti kirjeldada otsuste langetamist ja oma põhimõtteid laste heaoluga seotud juhtumite puhul. Sealjuures puudutasid otsused ka laste peredest eraldamist või neile sobiva sotsiaalteenuse valimist. Intervjuude põhjal selgus, et ehkki kõik sotsiaaltöötajad pidasid laste kaasamist oluliseks, tegid seda tegelikult ainult kuus töötajat kahekümnest. Ülejäänud hindasid lapse olukorda pigem enda vaatluste, vanemate ja teistelt spetsialistidelt saadud info põhjal.

Seetõttu näevad sotsiaaltöötajad lapsekesket lähene-mist pigem lapse heaks töötamises, mitte aga lapsega koos. Töötajatel puudub ka

tasakaal riskide ja vajaduste hindamisel, mistõttu kesken-dutakse esmalt probleemsete-le vanematele ja ohtudele, mit-te aga pere ja lapse vajaduste väljaselgitamisele.

Ehkki teadustöö käsitles vaid 20 sotsiaaltöötaja hinnanguid, on lastekaitseleidiu juhi Loone Otsa sõnul probleem olemas. „Meieni jõuab juhtumeid, kus täiskasvanud suhtlevad omavahel ja otsused tehak-

Täiskasvanud suhtlevad omavahel ja teevad otsuse laste selja taga ise ära.

se laste selja taga ära. Laps pole sellega aga absoluutselt nõus ja tal on õigus protestida,” rääkis Ots. Küll aga rõhutas ta, et küsimus pole üksnes lastekaitsetöötajates, vaid ühiskonnas tervikuna. „Me oleme jätkuvalt 19. sajandis, kus leitakse, et laps pole pädev hindama, mis talle hea on. Tegelikult tuleks lastele juba üha nooremas eas anda võimalus otsustada. Nii on nad ka vane-mana kompromissialtimad ja koostöövalmimad,” ütles ta.

Meie ühiskonnas leitakse, et laps pole pädev hindama, mis talle hea on.

Teadustöös küsitletud sotsiaaltöötajad töid esile veel paar olulist kitsaskohta oma töös: ajapuudus ja suur töökoormus. „Abivajavaid lapsi on üha rohkem ja nende arv on iga aastaga suurenenud. Lapsega kontakti saamine võtab aga aega. See on pikk protsess, esmalt pead looma lapse ja tema perega usaldussuhete, mis tähendab korduvaid kohtumisi ja külastusi. Sotsiaaltöötajal on korraga käsil

mitu tähelepanu vajavat juhtumit, sealhulgas erakorralised ülesanded, mis vähendavad võimalust lapsega kontakti luua,” selgitas üks teadustöö autoreid Karmen Toros.

Peale aja jääb sotsiaaltöötajatel vajaka ka oskustest lasteni jõuda: 20 sotsiaaltöötajast 13 sõnul pole neile seda kunagi õpetatud. Probleem on ka selles, et lastekaitse töötajaid on kohalikes omavalitsuses vähe ja ehkki sotsiaaltöötajad õpivad lastekaitset sageli kõrvalerialana, jääb praktikast vajaka. „Sotsiaaltöötaja on meil sageli hoopis gerontoloog, kes tegeleb peamiselt vanainimeste probleemidega, juurde oleks vaja lastele spetsialiseerunud inimesi,” tõdes Ots.

Tööd lastega raskendab sotsiaaltöötajate kartus, et lapsi on kerge manipuleerida ning sageli võivad nad vanemate kaitsmiseks olulisi fakte varjata või valetadagi. „Näiteks hooldusõiguse määramisel üritavad vanemad lapsi ära osta. On selge, et 95% juhtudest hoiab laps ikka oma vanemate poole ja nende peale ei kipu kaebama,” selgitas ta.

Keeruliseks muudab olukorra seegi, et töötajad peavad lapsi liiga nooreks ja ühtset reeglit selle kohta, millisest vanusest last heaolu hindamise protsessi kaasata tuleks, Eestis kehtestatud ei ole. Küll aga on

tsiviilkohtumenetluse seadustikus punkt, mille järgi kuulab kohus last puudutavas asjas ära vähemalt kümneaastase lapse, kuid võib kuulata ka nooremalt. Just selle vanusepiiri on mitteametlikuks orientiiriks seadnud ka lastekaitsetöötajad. Torose hinnangul saab aga arvestada juba paar-aastaste laste arvamust. „Selles jälgitakse vanema ja lapse suhet. Näiteks vaadatakse, kuidas reageerivad laps ja vanem,

Uus seadusandlus

Sotsiaalministeeriumis on valmimas uus lastekaitse seaduse eelnõu, mis jõustub 2015. aastal. Eelnõu sätestab senisest täpsemalt nii lastekaitsetöötajate kui ka kõigi teiste otsustajate puhul kohustuse küsida lapse arvamust, sellega arvestada ja lähtuda lapse parimast huvist. Kõigile lastekaitsetöötajatele kehtestatakse õigus ja kohustus osaleda riigi rahastatud täiendkoolitusel.

Kavas on luua ööpäevaringne lastekaitse valveüksus, et tagada ohtu sattunud lastele esmane abi ning piirkondlikud lastekaitse rakendusüksused koos mobiilsete spetsialistidega.

TALLINNA ELANIKE ARV

Rahvastikuregistri andmeil elas 1. augusti seisuga Tallinnas 427 267 inimest, juulikuu jooksul suurenes pealinna elanike hulk 522 inimese võrra, aasta algusest 7437 inimese võrra. **Delfi**

AUGUSTI HEA ILM

August töötab tulla keskmisest soojem ning kuivem, eriti 3.–8. augustil ja kuu lõpus, kui temperatuur ulatub üle 25 kraadi. Kuu keskel aga võivad puhkajaid kimbutada hoovihmad. **Delfi**

SOTSID JUHIVAD TARTUS

TNS Emori aprillist juulini toimunud küsitluse tulemused näitavad Tartus suurimat toetusprotsenti sotsiaaldemokraatlikule erakonnale, keda eelistas veidi üle 23% küsitlusele vastanuist. Neile järgnevad pea võrdselt 20% toetusega Reformierakond ja Isamaa ja Res Publica Liit. Veidi üle 10% on toetajaid neljandal kohal asuval Keskerakonnal. **ERR**

Täna digilehes

- Homopropaganda vastane seadus kehtib ka Sotši OM-il.
- USA-s avalikustati telefoniandmete kogumise kohtuorder.

otsiaalspetsialistid e laste arvamusega

Laps vajab, et teda rohkem kuulataks. Lastekaitsetöötaja Kati Valma sõnul ei ole ükski laps ärakuulamiseks liiga noor. Isegi väikeste laste arvamust saab hinnata selle kaudu, kuidas laps vanematega suhtleb ja nende tegevusele reageerib.

Foto: Andres Putting

juhul kui laps kukub. Hinnatakse vanema ja lapse vahelist kiindumust, mis on oluline osa lapse heaolu hindamisest,” põhjendas ta.

Karukaardid ja kolm maja

Kuidas aga lapsi rääkima saada? Et mõista paremini lapse nägemust oma perest, vajadusest ja soovidest on arendatud eri vahendeid. Näiteks Soomes on levinud metoodikad karukaardid ja kolme maja tööriist. Esimese puhul kasutatakse koos lapsega eri emotsioone kujutavaid karupilte, mis aitavad tal suhtumist väljendada. Kolm maja tähendab aga joonistatud maju: murede maja, heade asjade maja ja unustatud asjade maja. Sotsiaaltöötaja hakkab koos lap-

sega tema perekonnaga seotud asju neisse paigutama. Torose sõnul töötavad need pealtnäha lihtsad meetodid väga efektiivselt ja tegeletakse sellega, et neid Eestisse tuua ja teadmisi koolitustel töötajatele jagada.

Siin tekib aga küsimus, miks seda pole varem tehtud. Asjatundjate sõnul peitub vastus väheses inimressursis ja ülekoormatud sotsiaaltöötajates: koolitusi on vähe ja nii-igi ajapuuduses vaevlevad sotsiaaltöötajad tahavad iga võimaliku minuti abivajajatega tegelemiseks kulutada. Tulevikus võib aga olukord parane- da, sest sotsiaalministeeriumis valmib eelnõu, mis tagaks nii koolitused kui ka kohustuse seal osaleda (vt kõrvallugu). ●

KAKS KÜSIMUST

Vaja on korralikke koolitusi

Kati Valma

Nõmme linnaosa valitsuse lastekaitse peaspetsialist

●● Mis takistab lapse kaasamist? Ajapuudus ei saa olla põhjuseks, et lastekaitsetöötajana lastega mitte suhelda. Tean palju haritud ja professionaalseid spetsialiste, kelle lähenemine on lapsekeskne, ent mõnel puhul takistab võib-olla harjumus lahendada olukordi sisetöötatui viisil, aga ka teadlikkuse ja oskuste vähesus.

Praktikat on ülikoolis imevähe ja konsepti lugemisest ei piisa. Näiteks tuleks lapse intervjueri-

mist õppida praktiliselt, harjutuste ja rollimängudega. Täiendkoolitused peaksid olema võimalikult spetsiifilised ja käsitlema teemat süvitsi, sageli räägitakse koolitustel pigem üldist juttu.

●● Millest saab aru, kas laps räägib tõtt?

Oluline on taustainfo teadmine, tuleb rääkida vanematega, lasteaiavõi kooliõpetajaga jne. Kui lapse jutt on vastuolus sellega, mis mujalt tuleb, võib midagi valesti olla. Sotsiaaltöötajaid peaksid mõistma, kui laps on hirmunud või närvis, seda reedavad kehakeel ja professionaal peab neid märke tundma.

14-aastased tüdrukud teevad vanalinnas reklaami teenusele, mille sisust polnud neil endi sõnul aimugi.

Foto: Tanel Meos

Nelja Tallinna striptiisiklubi kohta alustati menetlust

Klubide vaateakendel või ustel esitatud reklaam ei vasta tarbijakaitseameti hinnangul seadusele.

Kadri Ibrus

kadri.ibrus@epl.ee

Tarbijakaitseamet alustas Eesti Päevalehe kümmeakonna asutuse kohta tehtud päringu peale nelja Tallinna vanalinnas asuva striptiisiklubi kohta nende välireklaami tõttu menetlust. Ameti hinnangul ei vasta nende klubide vaateakendel või ustel esitatud reklaam seaduse nõuetele, mis käivad lubamatu seksuaalse alatooniga sisu kohta. Kuna menetlused aga alles käivad, ei väljastanud amet infot, mis klubid need on.

Reklaamiseadusega on paika pandud, et reklaam ei tohi kujutada isikuid seksuaalobjektina, sisaldada sobimatut alatust ega kasutada seksuaalse alatooniga väljendeid ja kujundeid, kujutada visuaalselt ega heliliselt seksuaalakti.

Linna äride reklaamide üle peaks seaduse järgi esmast järelevalvet tegema selle linna valitsus. Ent nagu Tallinna linnavalitsuse vastava ameti esindajad on varem öelnud, nemad reklaami sisulise hinda-

misega ei tegele. Kuigi samal ajal küsib linn reklaamiseaduse alusel neilt äridelt päris kopsakat reklaamimaksu. Tallinna kesklinna vanem Mihhail Korb on öelnud, et suhtub taunivalt striptiisiklubide rohkusesse ja erootilise massaaži teenuse pakkumisse ning reklaami vanalinnas, kuid tema käed olevat nende ohjamilisel seotud.

Lapsed reklaamivad

Eesti Päevaleht tabas eelmisel kuul Viru tänavalt ka 14-aastased tüdrukud, kes hoidsid püsti erootilise massaaži reklaamplakati ja jagasid selle flaiereid, mis pakkusid 100-eurost erootilist massaaži. Enda sõnul polnud neil aimugi, milles täpselt nende reklaamitav teenus seisneb, nad olid ainult palgatud seda reklaamitööd tegema.

Tööinspektsioonist kinnitati, et seaduse järgi ei ole lubatud alaealist rakendada töödel, mis ohustavad alaealise kõlb- lust. „Erootilist massaaži reklaamivate flaierite jagamine on aga just selline töö,” kinnitas inspektsiooni jurist Kairit Ehala. Pealegi peab lapse tööle võtmiseks olema tema vanemate ja tööinspektori nõusolek.

Kas inspektsioon antud firma puhul midagi ette võttis, Eesti Päevalehele ei selgunud. ●

Soome tööle rändajad ei oska seal oma vaba ajaga midagi peale hakata

Intervjuu

Kristjan Lukk
kristjan.lukk@epl.ee

Filosoof Rain Ots näeb Soome eestlaste kuritegelikkuse põhjustena madalat haridustaset ja halba keeleoskust.

Üle kahekümne aasta Soomes elanud filosoof Rain Ots asutas 2002. aastal Soome eestlaste liidu, mis pole siiski suutnud ühendada kõiki Soome eestlaste kogukondi. Ots tunnistab, et eestlased on Soomes killustunud ning just sotsiaalse kapitali puudumine paneb ehitajad alkoholi tarbima ja kuritegusid korda saatma. Delfi kirjutas möödunud nädalal justiitsministeeriumi andmetele tuginedes, kuidas eestlased panid 2012. aastal Soomes toime ligi 14 000 õigusrikkumist.

●●**Miks ei kirjutata Soomes elavatest eestlastest siinses meedias midagi positiivset?**

Soomes elades avastavad ehitajad, et midagi on puudu – sotsiaalne keskkond.

Kõik positiivsed asjad, millega eestlased siin Soomes tegelevad, on ju tavalised asjad. Jõutakse õigel ajal tööle, midagi katki ei ole, tehakse oma tööd korralikult, saadakse palk õigel ajal kätte, sünnitatakse lapsi. Need asjad ju ei ületa uudiskünnist.

●●**Ometi näib, et tänapäeval kirjutatakse rohkem negatiivsetest asjadest. Kas see on aastate jooksul muutunud?**

25 aastat tagasi tuldi Soome otsima midagi paremat, midagi uut. Kutsusin Soome laevu tol ajal vabaduse laevadeks. Inimesed said kontaktid, teenisid raha, said kogemusi. Sage li läksid nad Eestisse tagasi või integreerusid.

Tänapäeval meenutavad Soome lähel kurseerivad laevad rohkem orjalaevasid. On selline tunne, et inimesed tulevad siia vastu tahtmist. Nad on sunnitud kolima Soome, sest Eestis ei saa enam hakkama. Ja tulijaiks on sageli kõige madalama haridustasemega inimesed, kel puudub erialane koolitus. See, kes on lõpetanud kas või ametikooli ja oskab seega inglise keelt, läheb laia maailma. Soome tulevad need, kes inglise keelt ei oska. Ja tihti ei suuda nad ka soome keelt korralikult ära õppida.

Juba Soomes elades aga avastatakse, et puudu jääb miski, mille olemasolust varem polnud aimugi. See miski on sotsiaalne keskkond. Inimene käib tööl, siis läheb võib-olla veel poest läbi ja ülejää-

nud ajaga ei ole mitte midagi peale hakata. Kui töö tehtud, läheb koju, vaatab Eesti televisioonist seebikaid ja joob viina. See ongi kogu tema elu.

Võrdlen seda kõike 1970. aastate Rootsiga, kuhu rändas 500 000 soomlast – 10% kogu rahvastikust. Soomlastel oli Rootsis samasugune kuulsus: kuritegevus ja alkoholi-probleemid. Eestlased tegelesid Rootsis poliitikaga või tantsisid Eesti majas rahvataantsu. Eestlastel oli nii enese kui ka rootslaste silmis mingi mõte ja elu sisu.

●●**Enam pole Rootsis soomlastega probleeme, kas ka Soome eestlastega võiks asi hästi lõppeda?**

Ma ei näe põhjust, miks eestlastel Soomes peaks minema teisiti kui soomlastel 1970-ndate Roots. Soome eestlaste probleemiks on madal haridustase ja üksteise mitteusaldamine, perspektiivi puudumine. Rootsis, USA-s või Kanadas usaldavad eestlased üksteist ja on loonud ühingu või pannud rahad kokku ja teinud äriettevõtteid, ühistuid, pankasid. Ka Eesti majade asutamine on näide majanduslikust ühistugevusest. Tegu oli äriühingutega, mis

lõid eeldusi ka sotsiaalsete võrgustike tekkeks. Soomes pole sellist asja kahjuks tekkinud. Soomes on püütud üksinda hakkama saada.

●●**Kas pikemat aega Soomes elanud eestlased vaatavad uute tulijate peale viltu?**

Need ehitajad, kes siin jooavad ja peksa saavad, domineerivad tänapäeval. On ju ka akadeemilise haridusega inimesi, näiteks õpetajaid ja teadureid, aga nemad ei paista ju välja. Eks võõrastamine on mõlemalt poolt. Nii mõnigi kange ehitusmees hakkab grimasse tegema, kui kuuleb sõna kultuur. Enne Soome tulemist elasid ligi 20 aastat Eestis, aga ei teadnudki, et on selliseid eestlasi, keda ma laevas nüüd näen. Tühi pilk, ei teegi muud, kui joob õlut. Rääkida ei ole ka millestki.

●●**Kuidas saaks Soome eestlastele eneseteostamisvõimalust pakkuda?**

Rootsis oli nii, et riik ise kutsus soomlasti sinna, sest oli t õ õ j õ p u u d u s. Soomlaste integreerumist ühiskonda toetati riiklikult juhitud programmidega, aga see tekitas pigem vastuseisu. Samal ajal eestlased, kelle vastuvõtmiseks midagi ei tehtud, lõid ise oma organisatsioonid. Rahvusliku ühingutegevusega leiti oma koht Rootsi ühiskonnas. Peame ka Soomes ehitama kohaliku Eesti ühiskonna alt üles. Olen üritanud seda teha,

Soomes vaid raha teenimas käies ja muust sotsiaalsest elust eraldudes pole võimalik end koduselt tunda hakata. Foto: Ilmar Saabas

KES TA ON?

Rain Ots

Sündinud 15. detsembril 1970

- Filosoofiamaagister
- Elanud Soomes üle 20 aasta
- Soome eestlaste seltsi asutaja ja esimees
- Ajakirjade Eesti Leht (1997) ning Binokkel (2004) asutaja
- Eesti keele õpetaja alates 2001. aastast
- Töötab tõlke- ja konsultatsioonifirmas

aga näib, et eestlaste omavahelise usalduse puudumine takistab koostööd. Kutsun üles kõiki Soome eestlasi looma kohalikke eestlaste ühingu. Koostööfoorumiks võiks olla Soome eestlaste liit.

●●**See on tõesti veider, et Soomes on 100 000 eestlast, aga kogukond on killustatud.**

Eestlus sündis 150 aastat tagasi koos ajalehe sünniga. Tänu

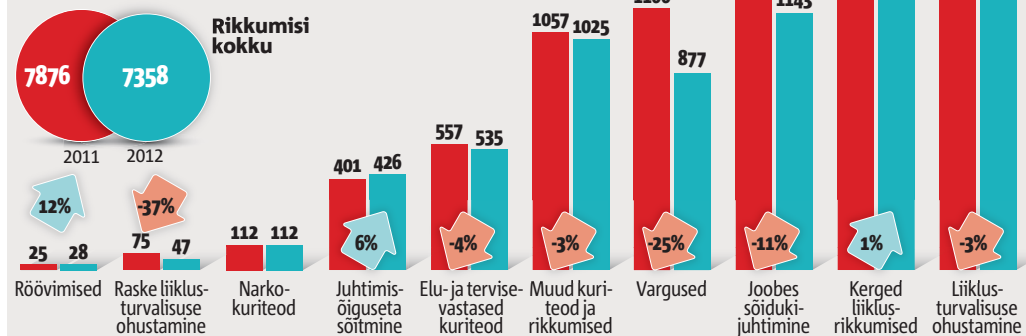
Soome eestlaste vahel takistab koostööd omavahelise usalduse puudus.

eestikeelsetele ajalehtedele tekis ühtne eesti avalikkus. Ühiskondlik arutelu muutus võimalikuks. Poleks olnud ajalehte, poleks olnud ka eestlust. Tänapäeval ennustatakse paberlehtede hävingut, nende asemele tuleb internet. Soomes elavatel eestlastel ongi mitu Facebooki gruppi, kus on ju ka võimalik

Eestlaste õigusrikkumised Soomes

Eestlased panid mullu Soomes toime ligi 14 000 õigusrikkumist. Neist ligi 8500 olid liiklusalased rikkumised ning rohkem kui 3000 vargused.

■ 2011. aastal ■ 2012. aastal

millegi üle arutada. Neis gruppides on meeste jututeemaks peamiselt see, kust saab reede õhtul alkoholi. Naised arutavad geelkünte paigaldamise teemal. Raske on kujutada ette, et sellises foorumis hakatakse kunagi rääkima kultuurist ja eestlusest.

Leian, et on vaja sünnitada sinne eesti avalikkus ja selleks vahendiks on ikkagi oma meediakanal: kas paberil või internetis ilmuv ajaleht. Paraku on ka see tõsi, et see kontingent, kes siin on, ajalehti ei loe. Kirjaoskus kängub tasapisi.

●●**Ühesõnaga probleeme, mis kuritegevuseni viivad, on palju?**

Siinsed eestlased ei ole mingid mafioosod, vaid käituvad lihtsalt asotsiaalselt. Minule tekitavad aga rohkem muret hoopis maainimesed, kes avalikkuse silma alla ei jää.

Ehitajad elavad linnades ja suhtlevad soomlastest tööandjatega. Samuti saavad nad autoga liikuda. See inimene, kes Eestis maal elas, tuleb ka Soome maale elama. Sageli pole tal juhilube. Ta võib siin juba aastaid elanud olla, aga suhtleb ikkagi ainult lehmade

ja sigadega. Soome keelt ei õpi ta sellistes tingimustes mitte iialgi ära. Probleemi puhul ta ei tea, kuhu minna.

●●**Kui inimene nii eraldatult elab, siis ta ei saa ju ise probleeme tekitada?**

Kuritegevust ilmselt eraldatud kohtades tõesti ei ole, aga alkoholismi võib küll olla. Problee-

liitu katusorganisatsioonina.

Selleks me Soome eestlaste liidu aastal 2002 asutasimegi. Paraku igal kohalikul ühingul on omaette spetsiifika ja omad huvid. Korraldatakse küll tublisti seltskondlikke koosviibimisi, kuid kõikide inimeste silmaring ei ole nii lai, et huvituda eesti asja ajamisest kogu Soome tasemel.

Aega ju ka ei jätku, sest enamik eestlastest on ikkagi hõivatud oma isiklike majanduslike probleemide lahendamisega. Puudub haritud ja piisavalt jõukate inimeste kiht, kel on võimalus pühendada aega eesti asja ajamisele.

Soome eestlaste liidul on mitu poliitilist ambitsiooni. Näiteks eesti keele toomine Soome koolide õppekavadesse. Soomes on rootsi keele õppimine kohustuslik, aga käib avalik arutelu, et sellest peaks vabanema.

Meie ettepanekuks on, et kohustusliku rootsi keele asemel võiks olla alternatiivne keelevalik, kas rootsi, vene või eesti keel. ●

Soomlased näivad sõbralikud, aga kui paljud neist on eestlast külle kutsunud?

mid tekivad, sest Soome kultuur võib tunduda Eesti kultuurile väga sarnane, aga ta peidab siiski endas aspekte, mis tulevad üllatusena.

Näiteks pinnapealselt tunduvad kõik soomlased sõbralikud ja sinatavad, aga kui küsid eestlaste käest, kui mitu soomlastest kolleegi ja sõpra sind endale külla kutsunud on, siis ega ikka eriti ei ole neid küll. Kultuurid on piisavalt erinevad.

●●**Siis tulekski kasuks, kui erinevad kogukondlikud ühendused võtaksid Soome eestlaste**

Kuldar Taveter elab Randvere külas, tema hirm on, et Muuga sadama laienemisega suurenevad tema kodu ümber probleemid müra ja haisuga veelgi.

Foto: Rauno Volmar

Randvere elanikud nõuavad müra ja haisu kadumist

Viimsi valla elanikud soovivad uuringut, kuidas Muuga sadam nende tervisele mõjub.

Kelli Seiton
kelli.seiton@epl.ee

Muuga sadama laienemisplaanid on pannud ümberkaudseid inimesi üha tõsisemalt küsima, kuidas sadama tegevus ja sealt läbi käivad ohtlikud ained nagu näiteks ammoooniumnitraat, nende tervisele mõjuvad. Sadamast kinnitatakse, et ükski mõõtmine pole lubatud suuremat müra- või õhusaastet näidanud. Siiski ei saa väita, et sadam ei mõju kohalike tervisele kehvasti, kuna ühtki uuringut selle kohta pole seni tehtud.

Sadam kasvab ukse alla

Randvere külas elav TTÜ professor Kuldar Taveter on müraprobleemiga hästi tuttav. „Nädala-paari jooksul on müra kuulda, aeg-ajalt on tunda ka kemikaalide lõhna, kuigi nad väidavad, et seda ei tohiks sadamast eemal olla,” rääkis Taveter. „Hirm on, et kuuhu nad selle laienemisega välja tulevad. Ükskord jõuavad maja ette, nagu on Muugal juba juhtunud.” Siis tuleks ka lärm elamutele lähemale ja see mure sunnib külaelanikke sadama laienemisel silma peal hoidma.

Viimsi vald saab kohalikele iga kuu kaebekirju ning probleemid sadamaga tuuakse esile igal külaelanike nõupidamisel.

„Kaeused on tihti lõhna

pärast. Norme need ei ületa, aga lõhn on lõhn ja see häirib inimesi,” ütles abivallavanem Margus Talsi. Randvere külaselts on pea kaks kuud kogunud allkirju petitsoonile, milles nenditakse, et sadama laienemise plaanid on jõudnud faasi, kus on päevakorras terminalide võrgustiku suurendamine ja ohtlike kaubagruppide mahtude kasvatamine. Elukeskkonna säilitamine jääb aga tagaplaanile. Petitsoonis nõutakse, et sadam vähendaks ümbritsevates küldes tolmu,

Sadama laienedes kolivad müra ja hais kohalike kodudele hulga lähemale.

lõhna- ja mürareostust tasemele, mis elanikke ei häiriks. Allakirjutanuid on seni 165.

Randvere külaelanem Priit Robas rõhutas, et Muuga sadam on ühiskonnale ja külaoluline ning nad ei ole selle tegevuse vastu. Kui aga suured detailplaneeringud tulevikus realiseeruvad, võib sadam oma mõjude ja riskidega ümbritsevale ohtlikuks muutuda.

Praeguseks on Viimsi vald

saatanud sotsiaalministeeriumile pöördumise, et tehtaks uuring Muuga sadama piirkonna elanike tervisest. Abivallavanem Talsi sõnul ei saa praegu kinnitada kohalike arvamust, et sadama tegevus on seotud inimeste terviseprobleemidega, kuigi sadam mõjutab ühel või teisel viisil 5000–6000 valla elanikku kindlasti. Kas uuring tuleb, selgub järgmisel nädalal.

Mõju 6000-le elanikule

Talsi nentis, et sadama huvi ümberkaudsete elanikega rohkem arvestada üha suureneb. Randvere külla on näiteks paigaldatud õhuseireseade, mis ootab käivitamiseks vallalt ehitusluba elektriühenduse loomiseks.

AS Tallinna Sadama kvaliteedi- ja keskkonnajuhtimise osakonna juhataja Ellen Kaasik ütles, et sadam on mõõtnud nii müra- kui ka välisõhusaastet ning need pole ületanud lubatud taset. Kaasik kinnitas, et sadam sooviks näha kohalike võimalikult väikest vastuseisu, sestap kaebustega ka tegeletakse.

Müraprobleemile hakkab lahendust otsima Viimsi vallavalitsuse töögrupp. ●

Sadama laienemisplaanid

Muuga sadamas valmistab laienemiskavasid ette kaks suurt ettevõtet. Kütusetransiidifirma AS Vopak E.O.S. kavandab Muuga sadamas paikneva Lones-sa naftasaaduste mahutipargi suurendamist kogumahuni kuni 460 000 kuupmeetrit. Ettevõtte soovib käidelda vedelaid

naftasaadusi kuni kuus miljonit tonni aastas. Naftasaaduste terminali kavandab sadamasse ka teine naftasaaduste käitleja Vesta Terminal Tallinn OÜ. Ettevõtte tahab oma kinnistutele rajada kuni 50 meetri kõrguseid ehitisi, sealhulgas kuni 35 meetri kõrguseid naftasaaduste mahuteid.

Enamikul ministriumidel äriklassis lendamiseks kuue tunni reeglit ei ole

Peaminister Andrus

Ansipil on teatud juhtudel kohustus lennata

kallis äriklassis.

Risto Vesikioja
risto.vesikioja@delfi.ee

Kuigi kultuuriministeeriumi kantsler Paavo Nõgene väitis hiljuti, et kui reisi sihtpunkti jõudmine võtab aega üle kuue tunni, on ministriumide juhtkonnal lubatud lennata mugavamas reisiklassis, siis paljudes teistes ministriumides sellist korda ei eksisteeri.

Siseministeeriumi pressiesindaja Mihkel Loide sõnul ei ole ministriumis rangelt paika pandud korda lennuklasside valimiseks ning üldiselt lähtutakse iga konkreetse reisi iseärasustest. Siseministeeriumi eelarvest on sellel aastal makstud kokku kaks äriklassi reisi: üks minister Ken-Marti Vaheri Afganistani visiidi lendudest ja asekanter Hannes Kondi tagasilend Brüsselist.

Niisamuti ei ole kindlaid reegleid äriklassi piletitest ostmise kohta ka sotsiaalministeeriumis. Delfile saadetud andmete kohaselt on minister Taavi Rõivas tänava välislahtes sõitnud kokku üldse üheksal korral ega ole kordagi

Lennujaama töötajad ei pea riigijuhte eriti tihti äriklassis registreerima, odavam on neil reisida turistina.

Foto: Ahto Sooru

lennanud äriklassis. Kuigi paljudel ministriumidel ei ole Nõgene kirjeldatud regulatsiooni, on siiski osas neist lennupiletite soetamiseks kindlad reeglid.

Äriklasse ainult erandjuhul

Näiteks rahandusministeeriumis peab lahetuse planeerimisel eelistama eri pakkumiste hulga soodsaima hinnaga lahetuse kogupaketti. „Kui üle kuue tunni kestva lennu puhul pole võimalik valida soodsama reisiklassi piletit, siis erandjuhul on äriklasse,” ütles ministriumis pressiesindaja Liisi Poll.

Majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi avalik-

ke suhete osakonna juhataja Kalev Vapperi sõnul on lahetuste korras kirjas, et äriklasse kasutamine on lubatud ainult kantsleri loal, kui puudub võimalus kasutada madalamat klassi. MKM-is pole tänava kordagi äriklassis välislahetuse lennatud.

Peaminister Andrus Ansip lendab samuti tavaliselt turistiklassis, kuid ootamatute sündmuste puhul kasutab vahel ka äriklasse.

„Suuremate ametlike peaministri töövisiitide puhul kohustab amet vastuvõtvasse riiki saabudes kasutama äriklasse,” ütles valitsuse meedianõunik Liina Kersna. ●

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

reklaamiosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- reklaamide kujundamine
- reklaamide tehniline kontroll ja vajadusel klientide nõustamine
- reakuulustuste küljendus ja reklaamilehekülgede montaaž

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb end koduselt kujundus- ja fototöötusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega
- (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS)
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest
- on koostööaldis klientide ja kaastöötajatega

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- Toetavad kolleegid ja toredad kliendid
- Eneseteostusvõimalused Eesti suurimas meediakontsernis

Kandideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **4. augustiks** e-postile hurma.kermas@lehed.ee

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

Lasnamäe kuulsaimat parkimismaja valvavad Viktor, Vassili ja Georg Lurich

Reportaaž

Kristjan Pihl
reporter

Kiikasime nõukaaegsesse garaažikompleksi keset Lasnamäe, millest lubatakse vändata üsnagi kummaline film.

Kuna filmi režissöör Vladimir Loginov sõlmis Allfilmiga kokkuleppe, et enne esilinastust filmi üksikasju ei avaldata, pole avalikkusele sellest teada muud kui pealkiri ja lühike sisukirjeldus. Selle järgi on „Sipelgapesa” rida lühinovellet, mis räägivad inimestest, kes elavad ja tegutsevad hiiglaslikus garaažikompleksis Lasnamäel.

Filmitegijate sõnul on hoonet pika elu jooksul muutunud lihtsast garaažist utopiliselt rajatiseks. „Koht, mis esialgu oli loodud masinate hoidmiseks, kasvatas enda külge aja jooksul kõikvõimalikke asutusi ja teenuseid, millest paljudel pole autodega enam minit pistmist.”

Siin, hallika paneelrajooni südames ristuvad ümbruskaudsete betoonmajade hoovidesse kaduvad tänavad. Peale autohoiu leiab suur osa lasnamäelasi siit ka lahenduse oma muredele. Ja muresid, mida siin lahendatakse, on nii praktilisi kui ka emotsionaalseid.

Muresid, mida Sipelgapesas lahendatakse, on nii praktilisi kui ka emotsionaalseid.

„Mida te siin tuiate?”

„Kui väga vaja, siis helista!” teatab pleekinud sildike remonditöökoja sissepääsu ees vähimagi külalislahkusest. Punane, ajahamba all vargsi murenev tellishein on täis kleebitud reklaamtahvleid, mis kutsuvad autot pesema, õli ja rehve vahetama, klaasi lõikama; restorani lõunale ja diskole, sauna ja sealt edasi kuhu tahes. Intensiivselt, kuid ilma liialdaste lubadustega ja magsimale kaupmehenaeratuseta.

Me asume Sipelgapesas. Aasta oleks nagu umbes 1995.

Jõuame vaevu massiivse kompleksi tagahoovi, kui autoromude ja uhkete džiiptide vahelt tuiskab fotograafi poole karmi moega jõmm. Tema käed on õlgade kõrgusel rusikas.

„Mida kuradit te siin tuiate,” põristab ta venekeelseid silpe. „Mida kuradit te siit otsite?”

„Ajakirjanikud,” kogeleb piltnik sõnu otsides. „Tulime vaatama, mis elu siin elatakse.” Turske härra isegi leebub, olgugi et ei ütle sõnagi, jääme karvastest rusikatest puutumata. Võtame seda kui luba edasi astuda.

Maja korrustel mööda spiraalikuululist koridori ülespoole ronides kuulen trellipuuri ja haamrikopsimist. Ei tea, kui paljudele varastatud autodele on siin aegade jooksul „iluopiga” uus välimus antud, mõtiskleb piltnik. Huvitav, äkki nende omanikele ka...

Valvuril pea tuikab

Mida kaugemale kordidori lõppu jõuda, seda vähem näeb ja rohkem tajub. Ventilatsioonisaht teeb rohutirtsu häält. Kui mõni hiir end praegu liigutaks, kuuleksin seda. Tünni ka sooja tummist mootoriõli lõhna ja puna-

selt lõhnavat uksevärvi, mis ilmselt pärineb lukustamata garaažiboksilt number 9. Enamikul ustel siin on kui mitte kaks, siis vähemalt üks suur tabalukk.

Kolmandal korrusel kohtume tumesinistes tunkedes Andreiga. Ta on sõbraliku olemisega ning nõustub lahkelt garaaži eluolu kirjeldama. Tunnistab, et kolmekümnest naabrist on ta näinud heal juhul viit. Viimased poolteist aastat viibis Andrei välismaal, kuid üüri 25 eurot kuus maksis kohusetundlikult edasi. Täna tekkis vaba hetk ja ta tuli garaaži korda looma.

Seevastu viienda korruse Sergei on Sipelgapesas garaaži

Linnamäe teel laiuv massiivne elustiilikeskus pakub peale parkimisteenuse ka autoremonti ja rehvivahetust, süüa, sauna ja vajadusel ka meeldivat seltskonda.

Fotod: Priit Simson

omanud selle rajamisest saadik. Autoks oli tal toona valge Lada 011. Täna näitab Sergei uhkusega oluliselt suuremat sõidukit – Volvo maasturit. Sellist pilli ta enda sõnul ootsi maja hoovis küll hoida ei julgeks. Mine sa tea!

Vassili, üks kahest Sipelgapesa turvamehest, naasis täna puhkuselt. Tunnistab, et pea veel pisut tuikab.

Tema paarimees, parkimismaja üle kahekümne aasta valvanud Viktor on aastate jooksul tööpostil ka teravaid olukordi läbi elanud. Alles see oli, kui üks segane talle kaela kargas. Politseist Viktori sõnul abi ole – jänni jäävad! Nende puhul ei hääbene ta vägeidki sõnu tarvitada. Kolm korda on Viktor kutsunud surnuauto, sest eakatel garaažiomanikel kipub süda üles ütlema.

Kui Sipelgapesast lahkume, kohtame teel juba tuttavat jõmmi – ta on vahepeal sargi seljast visanud – ning Viktor hüüab talle eemalt järele: „Kes väitis, et Georg Lurich surnud on?”

Sipelgapesas on ühtekokku seitsesada garaaži, millest aktiivselt kasutuses on ligi kolmsada, nende seas ka kolmanda korruse boks, mida üürib 25 euro eest kuus muheda olemisega Andrei.

Sipelgapesa valvur Viktor (vasakul) selgitab, et tema ja Vassili hoolitsevad selle eest, et parkimismajast ükski Cadillac kaduma ei läheks. „Mitu neid praegu siin seisab?” uurib ajakirjanik. „Mitte ühtegi! Ma räägin ju teoreetiliselt,” pörutab Viktor vastu.

Oma punast Volvo maasturit hoiab Sergei nagu silmatähta.

IRL-i esimees Urmas Reinsalu soovib riigikogus luua Savisaare-komisjoni

Praegu valitsusjuhi kohuseid täitev Isamaa ja Res Publica Liidu esimees, kaitseminister Urmas Reinsalu soovib Edgar Savisaare Šveitsi rahastamisskeemide uurimiseks luua spetsiaalse riigikogu uurimiskomisjoni.

„Arvan, et Savisaare Šveitsi raha peaks uurima riigikogu uurimiskomisjon. Selle asja ümber on liiga palju küsimär-

IRL tahab Savisaare rahaasjad parlamendis luubi alla võtta.

Foto: Siim Lövi

ke,” ütles Reinsalu. „Kui riigikogu moodustas komisjoni selguse saamiseks kakskümend aastat tagasi toimunud VEB fondi asjus, siis oleks veider, kui selles asjas selgust ei taotleta.”

Reinsalu märkis, et Savisaare probleemid ei piirdu ainult Šveitsi rahaga. „Arutelu on kõrvale jäänud asjaolu, et vaid kaks ja pool aastat tagasi tuvastas kaitsepolitsei Savisaare Venemaalt raha küsimise katse. Ka selles on peale korruptsioonikahtluse selge julgeolekumõõde

ja uurimiskomisjon peaks neid asju laiemalt vaadates selguse looma,” ütles IRL-i esimees.

Savisaar on varjunud

Järjekordne segadus Tallinna linnapea ja Keskerakonna esimehe Edgar Savisaare rahaasjade ümber algas mõni nädal tagasi, mil erasikud loobusid temalt 205 000 euro suuruse laenu tagasinõudmisest.

Savisaare laenu taga on varem ajakirjanduses ilmunud informatsiooni kohaselt kinnisvara- ja hotelliäri- mees,

Keskerakonna juhi kauaaegne sõber Aleksander Kofkin, kes andis talle 31 956 eurot laenu. Teise, 173 551-eurose laenu taga on tundmatu Liechtensteini äri- mees Peter Kaiser. Savisaare rahaasjade vastu tunneb huvi ka prokuratuur.

Pärast laenu kustumise ilmsikstulekut on Savisaar end meedia eest varjanud, viibinud puhkusel ning Tallinna linnale kuuluvad propagandakanalid peatasid järsult ta päevakava avalikustamise. **• Delfi**

Automüüjad ja -ostjad vabastatakse tundide kaupa järjekorras seismisest

Alates uuest aastast saab auto omaniku vahetust registreerida veebis, väheneb ka riigilõiv.

Tuuli Jõesaar
tuuli.joesaar@epl.ee

Praegu tuleb auto ostjal vormistada müüjaga ostu-müügileping ja siis sellega maanteeameti autoregistrikeskuse esindusse minna. Tallinnas on järjekorrad tippaegadel ligi tunnised ja nii võib autoostu registreerimiseks kuluda koos kohalesõiduga pool päeva.

„Kohaletulekuks võib inimesel kuluda pool tundi kuni tund, siis tuleb veel järjekorras oodata, siis on teenindamise aeg 15–20 minutit ja veel tagasisõit koju ka. Me tahame selle kõik nüüd ära jätta,” ütles maanteeameti peadirektori asetäitja Lauri Lugna.

Selleks valmistatakse maanteeameti praegu ette uut IT-lahendust, mis laseb

ARK-i iseteeninduses auto omanikuvahetuse nii teha, et kordagi kontoris kohale minema ei pea. Uus registreerimistunnistus saadetakse koju postiga ja peale selle väheneb ka riigilõiv. Esimese teenusena kolitakse auto omanikuvahetus interneti sellepärast, et see on liiklusregistris kõige sagedamini tehtav toiming: aastas tehakse Eestis 115 000 auto ostu-müügitehingut. „Loodame, et järgmisel aastal tehakse pooled neist internetis. Tallinnas on

ning personalivajaduse,” selgitas Lugna.

Praegu on uuest rakendusest olemas esimesed ekraanitõmmised ja neid vaadates tundub, et iga internetikasutaja peaks saama auto ostu-müügitehinguga probleemi-deta hakkama. Valikud on selged ja loogilised.

Digiallkiri on turvalisem

Tehingu turvalisus on tagatud sellega, et nii ostja kui ka müüja peavad andma digiallkirja, mis on märksa turvalisem

tavalisele paberlepingule käsitsi sirgeldatud allkirjast, mille võltsimine on lihtne. Turvalisust lisab seegi, et allkirjastatav ostu-müügileping sätestab, et

auto ei kuulu uuele omanikule enne, kui ostja on selle eest tasunud.

Liiklusregistri keskkond kontrollib seda sellega, et ei jõusta omanikuvahetust enne, kui müüja on klõpsa-

Iga internetikasutaja peaks auto ostu-müügiga rakenduse abil hakkama saama.

teenindamise ooteaeg tippajal 50 minutit, selle saaks poole väiksemaks. Tallinnas, Tartus, Pärnus on uuenduse mõju eeldavasti kõige suurem ja võimaldab üle vaadata ka meie kontorite ruutmeetrivajaduse

Uus veebirakendus on nii lihtne, et iga internetikasutaja peaks suutma selles probleemideta orienteeruda. Foto: Vallo Kruuser

nud nupul, et on raha kätte saanud. Peale selle teostab süsteem auto andmetele automaatkontrolli ja hoiatab ostjat juba enne allkirjastamist, kui autole on seatud piirangud – näiteks on see varastatud – või on tegemata näiteks tehnoülevaatus. Samuti näeb ostja kohe ka auto teadaolevaid läbisõiduandmeid ja kindlustusjuhtumeid. Nii väheneb võimalus, et autot ostetakse nagu pörsast kotis. „Tahame näidata võimalikult palju andmeid ja et ka maaletoojad hakkaksid autode kohta infot andma,” lisas Lugna. ●

Auto dokumendid saadetakse omanikule postiga

Süsteem seatakse nii, et kui auto eest ei ole müüjale viie päeva jooksul raha laekunud või pole müüja selle saamist kinnitanud, muutub ostu-müügialvaldus liiklusregistri keskkonnas tühiseks ja seda edasi ei menetleta. Kui kõik sammud – lepingu allkirjastamine, tehingu eest saadud summa kinnitamine ja riigilõivude tasumine – saavad viie päeva jooksul tehtud, kinnitab süsteem tehingu, registreerimistunnistus prinditakse välja ning pannakse uuele omanikule postiga tee.

Ostu-müügitehingu tegemine interneti teel on ka soodsam. Auto omanikuvahetuse riigilõiv on praegu 57,52 eurot. E-teeninduses hakkab see summa olema u 20% väiksem ehk umbes 46–47 eurot.

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

turundusosakonna kujundaja

TÖÖ SISU:

- printreklaamide kujundamine
- kampaanialehtede kujundamine
- veebibännerite kujundamine

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb ennast koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS, Flash CS)
- omab veebilehtede kujundamise töökogemust
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- eneseteostusvõimalus Eesti suurimas meediakonsernis

Kadideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud reklaam või trükise näidis PDF-failina) hiljemalt **18. augustiks** e-postile kristjan.pillak@lehed.ee

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

AS EESTI AJALEHED RIDADESSE ON OODATUD

digilehtede kujundaja

TÖÖ SISU:

- Eesti Ekspressi, Eesti Päevalehe ja LP digilehtede kujundamine
- digireklaamide kujundamine
- graafiku järgne töö ka öhtusel ajal ja nädalavahetustel

SOBIV KANDIDAAT:

- tunneb ennast koduselt kujundus- ja fototöötlusprogrammides
- omab töökogemust Adobe CreativeSuite'i programmidega (InDesign CS, PhotoShop CS, Illustrator CS, Flash CS)
- omab tehnilist taipu ja soovitatavalt varasemat kokkupuudet HTML5 rakendustega
- on loominguline, aga samas ka korrektne
- talub pinget ja peab kinni tähtaegadest

MEIE POOLT:

- mitmekülgne ja väljakutseterohke töö
- moodsad töövahendid, uusim kujundustarkvara
- unikaalne kogemus elektroonilise meedia toomisel
- eneseteostusvõimalus Eesti suurimas meediakonsernis

Kadideerimiseks palume saata CV ja näidistöö (kujundatud veebileht või trükis PDF-failina) hiljemalt **18. augustiks** e-postile kristjan.pillak@lehed.ee

AS Eesti Ajalehed põhitegevusala on kahe Eesti suurima nädalalehe – Eesti Ekspressi ja Maalehe – ning kvaliteetpäevalehe Eesti Päevaleht väljaandmine. Lisaks paberlehtedele haldab AS Eesti Ajalehed veebiväljaandeid www.epl.ee, www.ekspress.ee, www.maaleht.ee ja www.aialeht.ee, annab välja ajakirja Maakodu ning tegeleb kliendilehtede ja raamatute kirjastamisega ning digitaalsete lehtede väljaandmisega. Ettevõtte kuulub börsil noteeritud meediakontserni AS Ekspress Grupp. ASis Eesti Ajalehed töötab 300 inimest.

Eesti Ajalehed

VÄLISMAA

PUSSY RIOTI LIIKMED VÕIVAD SAADA AMNESTIA

Vene presidendi inimõiguste nõukogu plaanib teha riigipeale ettepaneku anda põhiseaduse 20. aastapäeva puhul amnestia rasedatele, väikelaste emadele, elatanud inimestele ja inva-

liididele. Amnestia alla satuksid sel juhul ka punkgrupi Pussy Riot liikmed Nadežda Tolokonnikova (pildil), kel on viieaastane tütar Gera, ja Maria Aljohhina, kel on sama vana poeg Filipp. **ERR**

SNOWDENIL LUBATI VENEMAALE SISENEDA

USA luuretegevuse andmete lekitaja Edward Snowden ületas ametlikult Venemaa piiri, teatas olukorraga kursis olev allikas eile agentuurile Interfax-AVN. Snowdeni advokaat Anato-

li Kutšerena teatas veidi hiljem, et Snowden lahkus Šeremetjevo lennujaamast tavalise taksoga ja üksi. Telekanali Rossija 24 teatel sai Snowden Venemaal ajutise varjupaiga. **Delfi**

Uus netipiraatluse vastane seadus võib anda Vene võimudele poliitrelva

Meetmed on mõeldud autoriõiguste kaitsmiseks, kuid arvatavalt saab neid laiemalt rakendada.

Kaivo Kopli
kaivo.kopli@epl.ee

Eile kuvasid rohkem kui poolteist tuhat Venemaa internetisaiti avaküljel kirja „Sait on blokeeritud riigivõimu organite otsusel. Niisugust teadet võite te peagi näha oma armastatud saitide asemel.” Või midagi sarnast veidi teises sõnastuses. Nii protesteeriti eile jõustunud seaduse vastu, mille eesmärgiks on võitlus internetipiraatlusega ja millel ei ole kriitikute väitel mujal maailmas analooge.

Kõige rohkem on tähelepanu ja kriitikat pälvinud säte, mis võimaldab saidi blokeerida peaaegu kohe ja enne kohtuotsust. Kui autoriõiguse omanik avastab oma teose netis, ilma et ta oleks selleks loa andnud, saab ta pöörduda kohtusse sooviga teose levitamine peatada. Avalduse saab teha Moskva linnakohtusse

ööpäev läbi, sest neid võetakse vastu elektrooniliselt. Kuid juba enne, kui kohus otsustab, kas tegemist on autoriõiguste rikkumisega või mitte, võib kohus kodulehekülgede omanikke ja netiteenuse operaatoreid kohustada vaidluselust sisu eemaldama. Kui seda ei tehta, järgneb saidi kohtueelne blokeerimine.

Esimeses etapis käsitleb seadus video-, kino- ja teletoodangut, sügiseks aga kavatakse riigiduuma laiendada seaduse sanktsioone ka muusika, mängude ja kirjanduse ebaseaduslikule levitamisele internetis.

Vene opositsioon peab uut piraatluse vastast seadust enda vastu suunatuks.

Juunis seadust vastu võttes lisasid duumasaadikud sinna viimasel hetkel paranduse, mille järgi ei ähvarda blokeerimine ainult saite, mis sisaldavad ebaseaduslikke filmitooteid, vaid ka lehekülgi, kus on piraatsisuni viiv link. Üks seaduse autoreid, duumasaadik Robert Šlegel seletas ajalehele Vedomosti, et see säte on sihi-

tud eelkõige selliste saitide vastu, mille eesmärgiks on pakkuda viiteid teistest serveritest filimide kättesaamiseks.

Vale link toob sulgemise

Kuid opositsiooniesindajad on avaldanud kartust, et nii uus seadus kui ka nimetatud viimane säte annab võimudele uued võimalused interneti kontrollimiseks. Nii on duumasaadik Dmitri Gudkov märkinud, et kui näiteks valimiste eelõhtul tekib võimudel soov blokeerida ligipääs opositsioonilisi seisukohti vahendava Ehho Moskvõ või netitelekanali Dožd saitidele, siis on see lihtne.

„Piisab ainult sellest, kui pan-na kommentaaride leheküljele link ebaseaduslikule videole ja saidi saab blokeerida 15 ööpäevaks,” väitis Gudkov. „Ma olen täiesti kindel, et just nii hakatakse seadust kasutama.”

Igatahes aga puudutab eilsest kehtiv seadus miljonid internetikasutajaid Venemaal. Nimelt paari kuu taguse Levada keskuse uuringu järgi käib uusi filme kinodes vaatamas 13% venemaalastest, 17% eelistab filmidele ligi pääseda tasuta internetiavarustes. ●

„Intellektuaalne omand – see on vargus!” hüüavad uue seaduse vastased.

Foto: RIA Novosti/Scanpix

Politoloog: kokkulepet on rikutud

Politoloog Konstantin Kalatšovi sõnul rikub piraatlusevastane seadus eelmisel kümnendil võimu ja rahva vahel kujunenud mitteametlikku „ühiskondlikku lepingut”, mis seisnes selles, et „teie ei sega meid ja meie ei sega teid, elate oma elu ja meie juhime, nagu vajalikuks peame”.

„Me saame aru, et riigis on korruptsioon, et valimised pole päris ausad, aga me elame oma eraelu ja võimalus vaadata tasuta häid filme lepitab meid tege-
likkusega,” vahendas Kalatšovi newsru.com.

Nüüd on aga seda vana lepingut rikutud ja asjade arenguga

rahulolematute read võivad täieneda. „Kui inimestelt võetakse ära armastatud mänguasi, saavad nad pahaseks,” leidis politoloog. Pahameelt suurendavat ka asjaolu, et suur osa venelastest ei saagi madala palga tõttu legaalselt filmivaatamist endale lubada.

USA sõjaväge ähvardab aastakümnete tagusele tasemele langemine

Kaitseminister Hagel näeb rahapuuduses halba valikut: kas isikkoosseis või moodsad relvad.

Lauri Laugen
v-uudised@epl.ee

USA kaitseminister Chuck Hagel hoiatas, et Pentagon võib olla sunnitud loobuma kuni kolmest lennukikandjast ning peab kärpima oluliselt armee isikkoosseisu, kui kongress ei suuda 2014. aasta alguses vältida suuri eelarvekärpeid.

Hagel ütles Pentagonis, et järgmise kümne aasta eelarvekärbete tulemus võib olla halvasti ette valmistatud ja eba piisava varustusega relvajõud, mille vastas on tehnoloogiliselt arenenumad vaenlased, vahendas AP.

Hagel kirjeldas kõige mustemat stsenaariumi, mille jär-

gi on Pentagon kongressis läbi lastud automaatsete eelarvekärbete tulemusena sunnitud kärpima 2014. aasta eelarvest üle 50 miljardi ja järgmise kümne aasta jooksul 500 miljardit dollarit.

Tagasi 1950-ndatesse

Kärped viiksid armee isikkoosseisu tagasi vähemalt 1950. aasta tasemele.

Hageli sõnul võib USA olla sunnitud valima: kas ülivõimekas, aga palju väiksem sõjavägi või suurem armee, aga kärbitud eriuksused ning ärajäetud relvastusteemide uuendamised.

Ameerika riskib Hageli sõnul sellega, et sõjajõududes väheneb mõne järgmise aastaga valmisolek väljaõppe, tehnika hoolduse ja uue relvastuse puudumise tõttu.

Kärped, mis puudutaksid Hageli enda administratsiooni, oleksid viie aasta jooksul 1,5–2 miljardit dollarit. ●

Laagreid, kus USA sõdureid õpetatakse sellise löksuga hiiri püüdma, võib kärbete tõttu vähemaks jääda. Foto: Reuters/Scanpix

TALLINN

Tallinna Kesklinna Valitsus

ANNAB TEADA

Tallinna Kesklinna vanema 31.07.2013 korralduse nr 474 alusel kuulutab Tallinna Kesklinna Valitsus välja eelläbirääkimistega pakkumise Tallinna linnale kuuluva rajatise osa kaubandustegevuseks kasutusse andmiseks müügiinventari paigaldamiseks maiustuste müügiks (pähklid, mandlid jms) müügiks.

Pakkumised esitada 21. augustiks 2013 kella 11.00-ks Tallinna Kesklinna Valitsuse ettevõtluse osakonda, Nunne 18, tuba 312, kinnises ümbrikus, märgusõnaga „maiustuste müük” koos linnarajatise aadressiga. Ümbrikud avatakse 21. augustil 2013 kell 11.15, läbirääkimised algavad 21. augustil 2013 kell 11.30.

Põhja-Tallinna Valitsus

KUULUTAB VÄLJA

vastavalt Tallinna Linnavolikogu 13. juuni 2013 määrusega nr 32 kinnitatud „Linnavara kasutusse andmise kord” avaliku kirjaliku enampakkumise alljärgnevatel aadressidel: Taime tn 26 asuv garaažiboks (nr 6) üldpinnaga 17,3 m² Taime tn 26 asuv garaažiboks (nr 7) üldpinnaga 17,3 m² Paljassaare tee 31 asuv garaaž üldpinnaga 685,4 m² Pakkumiste esitamise tähtaeg on 2. september kell 16.00.

Pakkumise tingimustega saab tutvuda Tallinna linna ja Põhja-Tallinna Valitsuse veebilehel.

OLYMPIC TULEB SPORDIENNUSTUSE JA -BAARIDEGA

Olympic Entertainment Group koondas alates 1. augustist 2013 kõik *online*-teenused uue kaubamärgi OlyBet alla ning hakkab pakkuma spordiennustust. Ühtlasi avab OEG augusti jooksul senis-

te kasiino-*lounge*'ide asemel kokku 17 spordibaari, neist kümme Eestis ja seitse Lätis. „Vajasime uut, lõovad kaubamärgi rahvusvahelistele turgudele,” põhjendas Olybeti juht Kaido Ulejev. **Ärileht**

ELEKTRILEVI VÕRGUTASU VÄHENES

Augustist vähenes keskmine võrguteenuse hind 3,79 sendilt kilovatt-tunni kohta 3,73 sendile, teatas Elektrilevi. Võrguteenuse hinna alanemise peamiseks põhjuseks on konkurent-

siameti lubatud tootluse määra vähenemine. Kui 2012. aastal võisid jaotusvõrguettevõtjad investeeritud kapitalilt teenida tulu 7,83%, siis tänava on piiriks 6,76%. **Ärileht**

Eesti juhtivad ettevõtted püüavad murda e-turule

Baltika toob kogu brändivaliku veebi, e-poodi plaanib Ärilehe teada ka Tallinna kaubamaja.

Tanel Saarmann

tanel.saarmann@arileht.ee

Baltika Grupp lõi 2012. aasta kevadtalvel oma Montoni brändi e-poe. Lähema aasta jooksul plaanib Baltika teha e-poes kättesaadavaks ka teised brandid – Baltmani, Mosaici, Ivo Nikkolo ja Bastioni kollektsioonid.

Grupi e-kaubanduse juhi Märt Aabi sõnul ei ole veebipoe ainsaks eesmärgiks olla müügikanal, see on koht, kus on võimalik saavutada kontakt klientidega. Uuringud näitavad, et tänapäeval teevad koguni kuni 90% klientidest enne ostu internetis eeltööd ehk saavad veebist esmamulje.

„Arendame keskkonna kasutusmugavust klientide muutuvatest harjumustest lähtudes edasi – kui kogu e-poe külastuste arv on aastaga kasvanud 2,5 korda, siis nii tahvelarvutite kui ka telefonidega tehtud külastuste arv on rohkem kui viiekordistunud, moodustades algse 5% asemel nüüd juba 15% kogukülastustest,” rääkis Aab, kelle sõnul on oluline, et veebilehte kuvataks vastavalt kasutatava seadme ekraani suuruslele.

E-pood esitleb kaupa

Montoni veebipoe müügist 40% läheb Eesti klientidele, müük Venemaale ja Ukrainasse moodustab 30% ning ülejään Euroopa Liidu riigid. Kokku on müügitellimusi laekunud 25 eri riigist. Aabi sõnul ei ole aga veebipoe külastus alati seotud ostuga. Selle kohta pealt paistab silma suur erinevus Eesti ning Läti ja Leedu külastuste hulgas. „Lätis ja Leedus on otse veebis tehtavate ostude hulk väiksem – näib, et veebipoe tähtsus seisneb ennekõike pakkumise esitlemisel. Inimene otsib sobivat toodet esimese sammuna veebi kaudu, seejärel teeb otsuse minna poodi, et eset proovida ning sobivusel see ka osta,” rääkis Aab.

Teatud valdkondades ei jää e-poe käive enam tavapoele alla. Eesti suurim raamatukaupluste kett Apollo on e-kaubanduse arendamise usinalt panustanud. Firma e-poe müük on täiesti võrdne

tavapoe omaga. Aastaga kasvas kodulehel tehtud ostude arv 100%, külastajaid oli 10% rohkem. „Apollo jaoks on kodulehe ja e-poe arendused olnud viimasel aastal üks prioriteetidest,” ütles Apollo müügi- ja turundusjuht Eha Pank.

Raamatuäris ei jää veebipoodide käive enam palju tavakauplustest maha.

„Siiski ei saa praegu öelda, et võiksime oma füüsilised poed interneti üle kolida, sest inimestel meeldib põnevates raamatupoodides aega veeta, raamatuid ja muid tooteid sirvida ning ka müüjatega suhelda. Oleme palju investeerinud ka Apollo kaupluste interjööri-

desse. Usume, et tavakauplus ja e-pood täiendavad ja toetavad teineteist.”

Tallinna kaubamaja gruppi kuuluval Selveri kauplusekettil oli 2000-ndate alguses *drive-in* teenus, kuid sellel ei olnud siis erilist edu ning see lõpetati. Selveri turundusdirektor Ruth Aarma ütles, et tollal oli Selveril vähe kauplusi ja väike kliendibaas. Nüüd on firmal üle Eesti 40 kauplust, kuid siiski ei näe ta praegu võimalust, et *drive-in* tagasi toodaks. Aga firmal on Selveri köögist tellimise teenus ning müük selles keskkonnas on Aarma sõnul pidevas kasvutrendis. Just seda töötavat rakendust plaanitakse edasi arendada ja sortimenti laiendada. **•**

Baltika Gruppi kuuluva Baltmani kodulehel saab paljude kaupadega tutvuda, kuid mitte veel osta.

Foto: autor

Bauhof: on palju kaupu, mida on mugavam kohapeal valida

Bauhofi turundusdirektori Britte Maida sõnul läheb nende e-poele hästi. „Sõltuvalt hooajast on e-poe müügiartiklid erinevad, kevadest suve lõpuni on esikohal muidugi aiatooted, aastaringi lähevad hästi ka sanitaartehnika ning siseviimistluse tooted. Oleme selle aasta algusest oma e-poe arendusele oluliselt rohkem tähelepanu pööranud ning usume selle kasvu, mistõttu on selles valas varsti ka uudiseid oodata,” lubas Maida.

„Kodulehekülj kannab ka

informatiivset rolli, väga palju vaadatakse infot toote kohta enne kodulehelt ja ost vormistatakse kaupluses. Seega e-poe olemasolu tõttu me kindlasti ühtegi kauplust sulgema ei hakka, vastupidi, oleme lähema aasta jooksul avamas vähemalt kaht uut Bauhofi kauplust,” rääkis Maida. „Lisaks on traditsioonilises kaupluses valik alati suurem ning sõltuvalt toodetest on neid ka mugavam kohapeal valida.” Alates 2013. aasta kevadest kuulub Bauhof ka Eesti e-kaubanduse liitu.

Eesti õhuruumi valitsevad firmad küsivad *check-in*'i eest letitasu

Kolm Tallinna lennujaa- ma suuremat lennuvedajat küsivad lennujaamas reisile registreerimisel letitasu. Estonian Airi, Ryanairi ja Air-Balticu turuosa on ühtekokku ligi 55%.

Nii Estonian Airil kui ka Airbalticul on üsna sarnane maksustamispoliitika. 10 eurot küsitakse madalama klassiga lendajatelt, juhul kui *check-in*'i soovitakse teha lennujaamas leti taga. Muul viisil lennule registreerumine on tasuta. Estonian Airi avalike suhete juht Ilona Eskelinen ütles Ärilehele, et kui siiani oli iseteeninduskanalite kasutamise osakaal keskmiselt 30–40%, siis pärast maksu kehtestamist neljapäeval, tõusis see ligi 90%-ni, mis tähendab, et ainult kümnendik reisirijatest maksab *check-in*'i eest.

Check-in 70 eurot

Eelpoolnimetatutest erineb kõvasti Ryanairi hinnastamine, kellele peavad kõik lennujaamas *check-in*'i teha tahtvad maksma 70 eurot. Ühtlasi ei ole Ryanair üldsegi ainus, sest 70-eurost tasu küsib ka muuhulgas nii Tallinnast kui ka Tartust startiv FlyBe. Kuigi on palju firmasid, kes lennule registreerimise eest veel tasu ei küsi, ei ole letis *check-in*'i eest tasu küsimine Tallinnas mitte erand, vaid kinnistuv reegel.

Samuti on reeglits saanud pagasi eest lisatasu küsimine. Otse teevad seda nii Ryanair, Flybe kui ka näiteks EasyJet. Madalamates, nn *eco*-klassides küsivad lisaraha ka Estonian Air ja AirBaltic. Asjatundjad prognoosivad tasude kehtestamist ka teistele teenustele.

Prognoosides kõige kaugemale on läinud tavaliselt avameelne ja üllatav Ryanairi omanikust tegevjuht Michael O'Leary. Sel nädalal rääkis ta ajalehele The Telegraph, et tõenäoliselt möödapääsmatult hakkavad lennufirmad raha küsima ka käsipagasi eest. „Lühikeses plaanis on see ebatõenäoline, aga kauges tulevikus ilmselt möödapääsmatu. Mingil hetkel tulevikus hakkavad lennufirmad selle eest raha küsima, kuigi ma ei kujuta ette, kuidas seda täpselt teha,” rääkis Michael O'Leary. Ryanair tõstis suveperioodiks äraantava pagasi tasu. Tema sõnul langes pärast tasu kehtestamist äraantava pagasiga reisijate hulk 80%-lt 19%-le. **• Harry Tuul, Urmo Soonvald**

a

ARVAMUS

VENEMAAST

Neutraalsust hoida ja vaikida on valus. Kui naaber oma lapsi peksab, aga lubab minu omadele mitte liiga teha, kas ma tõesti luban oma lapsi talle külla?

MADLI KULLASTE (SAARTE HÄÄL)

TÄPSUSTUS: AVITA E-TUND

29. juuli artiklis „Eesti e-õppe tarkvara sihib läbilööki kogu maailmas” on kirjas, et Avita E-tunni tarkvara katsetajatel vähenes tunni ettevalmistusaeg 98%. Tegelikult vähenes etteval-

mistusaeg 98%-l E-tunni tarkvara katsetajatest. Artikli autor vabandab lugejate ja Avita ees vea pärast.

HANS LÕUGAS

TÄPSUSTUS

Eesti Päevalehe juhtkiri mainis kohalike omavalitsuste valimisi silmas pidades, et Eesti haldusjaotus on eluvõõras ja tõi näitena Põlva linna ja linna ümber paikneva rõngasvalla. Oluline on lisada, et need omavalitsused on parajasti ühinemas.

Ain Kendra: teede projekteerimisel puudub tellijatel sageli tervikpilt

Intervjuu

Aksel Lõbu
arvamustoimetaja

Tallinna tehnikaülikooli lektor Ain Kendra selgitab, et meie tee-ehituses on palju möödunud sajandi keskele kuuluvat.

● Millised on tänased teede-ehituse probleemid?

Üks on tee kandevõime, et me ehitame küll, aga me ehitame nõrga konstruktsiooni. Võib juhtuda, et mis me nüüd oleme valmis saanud või saame lähiajal, ei kesta viit aastatki. Me ei ole korralikult arvestanud materjalide omadustega.

Kogu katendite projekteerimismetoodika on üle võetud Nõukogude Liidu 1983. aasta normidest. Oleme siiamani projekteerinud linnatänavate katendeid maanteekiiruse järgi. Täna on meil maantee- del projekteerimisnormidest rohkemate telgedega, suurema rehvirõhuga, aga väiksema kontaktpinnaga ja raske- mad veokid, mis tähendab, et surve asfaldile on oluliselt suu-

rem. Veel üks asi, mis praegu on väga nõrk, on liikluse prognoosimine.

● Kas sellest lähtuvalt on mõni projekt liiga suureks arvestatud või jõuab see mingil ajal järele?

Võib tunduda, et on üle pakutud. Viimane baasprognoos on 2007. aastast ehk buumi ajast. Möödunud aastal leiti, et oleme üledimensioneerinud. Täna kehtiva normi järgi peaksin arvestama, et liiklussagedused langevad. Ma ei ole nõus, et me ei saa 2035. aastaks Väo sõlmes 2007. aasta liikluse taset. 2012 oli Peterburi maanteel 26 520 autot ööpäevas, 2007 – 36 433 ja 2035. aastaks annab kehtiv norm 30 963 autot. Minu arvates on tegemist ministeeriumi katsega hoida investeringud sordiini all.

See liiklusprognoosi metoodika võib kehtida suuremate linnadest eemal, aga mitte põhimaanteedel. Need asjad on modelleeritavad, teades, millised tulevad maakasutuse muutused, on võimalik arvesse võtta teisi transpordiliike. Küsimus on, kas meil on alati vaja nii laia teed, kuid mitte selles, et saada teed odavamaks õhemaks tegemisega.

● Praegu vaadatakse transpordiliike eraldi ja ei ole tervikpilti?

Mujal maailmas analüüsitakse kõigepealt seda, millised on ümberkaudu ülejäänud tegevused, millest see liiklus sõltub. Kui Tartus Lõunakes-

kus avati, kahekordistus liiklus Riia tänaval ühe aastaga. Kui Tartu–Elva lõiguga paralleelsel trassil läheb rongiliiklus tunduvalt paremaks, on küsitav, kas seal on ikkagi 2 + 2 autoteed tarvis. Tallinn–Keila rongiliikluse mõju Paldiski maantee trassile on väiksem.

Inglaste modelleerimises on viis transpordiviisi korraga sees. Praegune Eesti modelleerimine lõhnab väga plaanimajanduse järele, et järgmise 20 aasta liikluse muutus ei ületa viimase 10 aasta muutust.

● Kui adekvaatne on suurprojektidest suunatav rahastus? Planeerijal on hõlpsam lahen-

Praegune Eesti modelleerimine lõhnab väga plaanimajanduse järele.

dada üks väga kallis objekt, kui tegeleda kümne väiksema objektiga, ja riske on vähem. Administratiivkoormus kümne väiksema objekti puhul on võr- ratult suurem, aga rahasumma on sama. See on põhjus, miks administreeriv lüli püüab hoida projektid suurtena, tegelikult on ka Brüsseli poolt surve.

Mis mind nende suurte projektide puhul häirib praegu, on Ülemiste sõlmes toimuv. Sinna liideti hiljem juurde kaks projekti: Tartu maantee Mõigu lõik ja Tehnika–Filtri–Järvevana ühendus (Kaamo-

se auk), esialgsetes mudelites, mille järgi projekt kinnitati ja tehti mõjuhindamised, ei ole arvestatud nendega. Rajatud ohtlik „Kaamose auk” on suurepärane õppematerjal, mida ma saan kasutada loengutes, aga mul on kahju, et sellised õppematerjalid on betooni valatud.

● Palju kirutakse ka paekillustikku, mis ei ole nii vastupidav. Pikka aega jätkus meil kvaliteetset kruusa teedeehituseks. Aga kruus hakkas otsa saama ja mindi paekillustiku peale, püüti seda ka tuhaga tugevdada. Lõpuks leiti, et tuleb tuua graniiti Soomest, mis pole vale. Ent tänaseks on läbi töötamata variant, kuidas kasutada kohalikku materjali. Ehk sama asfaldi, mis olemasoleva tee rekonstrueerimisel ära freesitakse, panna sinna juurde tsementi, uut killustikku ja bituumenit ja saame tugevama materjali, mis kokkuvõttes on odavam, kui Soomest toodud graniidi kasutamine.

● Kui palju saame Eesti kliimat süüdistada?

Kliimat saab alati süüdistada. Aga mehhaanikad, mida Nõukogude Liidus püüti kasutada, on loodud pea sada aastat tagasi. Kõiki uuringuid me ei jõua ise teha, aga me ei pea jätkama vanaviisi. Ka venelased on oma süsteeme muutnud. Külma makindluse arvutustes eeldame normide järgi, et tee külmub läbi 1,25 meetrit talvel. 2012 näitas üks bakalau-

reusetöö külmumissügavust 2–3 meetri vahel sõltuvalt pinnasest. Mis tähendab, et vesi tuleb juhtida sügavamalt kui 1,25 pealt välja ja täna ei saada sellegagi hakkama.

● Mida arvate naastrehvide kaotamise mõttest?

Ma arvan, et autojuhid on läinud naastrehvide tulekuga liiga julgeks. Talvel sõidetakse sisuliselt samamoodi kui suvel. Mulle tundub, et naastrehviga on see üleminek juhitamatusse liiga kiire. Nende puhul, kes liiguvad ainult linnas või magistraalteedel, on naastudest loobumine täiesti mõistlik lahendus. Naastudest loobumisel tulevad kiirused alla ja võib-olla muutub liiklus ohutumaks. Loomulikult on algus sellisel juhul valus tulema nende arvel, kes on naastudega harjunud. Ilmselt sellepärast ei julge keegi praegu seda otsust teha. Aga pikemas perspektiivis arvan, et millalgi loobume neist, loodan seda näha.

● Millised peaksid olema kiirusepiirangud?

Ma toetaks põhimõtteliselt talvist ja valikulist kiirusealandamist. Meil on palju selliseid teid, mis on kunagi olnud kruusateed ja mis on tehtud tolmuvaabaks ehk seal on freespuru ja kahekordne pindamine peal ja see näeb välja nagu asfalttee. Aga kui selle trass on kunagi joonistatud kruusateena madalatel kiirustel ja seal lubatakse 90, siis sõltub tulemus väga palju ilmasti-

kust ja juhi oskustest. Liikleja on harjunud kogu aeg sõitma lubatud kiiruse piires. Kurvilisel kruusateel võiks 70 õigustatud olla. Samal ajal esimese klassi teedel võime kaaluda ka suuremaid kiirusi, võiks minna isegi 130 peale ja võiks lubada vahel ka talvel 110.

● Milline on praegu Eesti teede olukord?

Üldises plaanis suudame hoida teed korras, põhimaanteed on päris head. Probleeme on tekkinud just nendel kõrvalmaanteedel, mis on tehtud tolmuvaabaks. Kui seal on olnud enne pehmeid kohti, siis teki- vad paari aasta pärast augud

Kogu projekteerimis- metoodika on üle võetud Nõukogude Liidu 1983. aasta normidest.

ja nende lappimine on oluliselt kallim kui kruusatee hooldus. Selge vahe on võrreldes Tallinna tänavate olukorda maantee- dega, see on kurb. Linnatänavate osa on alarahastatud. Kui me jätame ülekatte rahapuudusel tegemata, siis loomulikult tulevad augud – kui sool- vesi läheb ülemisest kihist läbi, lammutab see killustikust aluse kiiresti edasi. Ülekate tuleb teha ennetavalt. Teedeõrgu suhteliselt hea seis on osalt tulnud „optimistlikest” prognoosidest, mis on kompenseerinud suuremaid koormusi. ●

HILLAR METSA METSIK MAAILM

VASTUKAJA

Ida-Viru majanduse seisust

Eesti Päevaleht kirjutas 29. juuli juhtkirjas Ida-Virumaa slumistunud piirkondadest ja seal- sest majandusest.

Mitmes punktis oli juhtkiri õige. Ida-Virumaa tugevuseks on tööstus, kolme ettevõtte, Eesti Energia AS-i, Viru Keemia Grupp AS-i ja Kiviõli Keemiatööstus OÜ näol. Samuti on mitu probleemi, millest peamiseks on siiani okupatsiooni ajal sisse toodud suur inimhulk, kellele kõigile ei ole tänastes tööstustes hõivet. Kuid ei ole õige, et Ida-Viru-

maal oleks kehvad palgad. 2013. aasta I kvartalis oli statistikaameti Ida-Viru keskmine brutopalk 744 euroga 98% Eesti keskmisest ja esimese kolmandiku seas maakondadest koos Harju-, Tartu- ja Hiiumaaga. VKG kontserni keskmine brutopalk oli 2012. aastal 1181 eurot. Eesti Energia kaevandused sõlmisid hiljuti kollektiivlepingu, mis tõstis aprillist keskmise brutopalka üle 1200 euro. VKG kaevanduses on keskmine palk ligi 1500 eurot. Statistikaameti järgi on mäenduse keskmine brutopalk 1135 eurot ning energeetikas 1297 eurot. Kõik need ettevõtted investeerivad ja loovad uusi töökohti, kuigi liigsete ja kiirustades tõstetud ressursitasudega on riik loonud tõsiseid takistusi. Hilju-

tine Praxis koostatud põlevkivi kaevandamise ja töötlemise sotsiaalmajanduslike mõjude hinnang tõi hästi esile, mida on vaja piirkonna arenguks. Ennekoike töökohti ning seejärel tagada riigi keskkonnata- sude ja muude tulude pisutki suurem tagasi suunamine Ida-Virumaale. Rääkimata Eesti Energia dividendituludest või muudest maksutuludest. Peale töökohtade ja investeeringute moodsamatesse ja keskkonnasõbralikumatesse tehnoloogiatesse panustavad ettevõtted koostöös omavalit- sustega kümnetesse projekti- desse Ida-Virumaal, kuid kui suurima raha võtab põlevki- vist riik, siis peab riik ka vää- riliselt panustama. ●

Liina Reinsalu

Viru Keemia Grupp AS

k

KULTUUR

ALGAB INTSIKURMU MUUSIKAFESTIVAL

Täna ja homme toimub Põlvas Intsikurmu metsapargis muusikafestival, mille kahel laval astuvad üles Elephants from Neptune, Vaiko Eplik ja Eliit, Kali Briis, Ajukaja ja Mart Avi (pil-

dil), Kosmofon, Tenfold Rabbit, Wrupk Urei, Roomet Jakapi, Candy Empire, Jakob Juhkam, TNVVNÜM ja teised, kokku 20 esinejat. Lisainfot leiab: www.kurmu.com. **EPL**

VILJANDIS JÄTKUB ROCK RAMP

Veel täna ja homme kestab Viljandis eile alanud festival Rock Ramp, kus esinevad ainult Eesti rokkansamblid. Tänaõhtused peaesinejad on melanhoolrokinelik DND ja tööstusrokipunt No-Big-Silence, homme õhtul aga pörandaalne legend Pedigree ja glamuurne Winny Puhh. Kokku esineb festivalil üle kolmekümne kodumaise rokkansambli. Lisainfot leiab: www.rockramp.ee. **EPL**

Kaspar Tamsalu: Peterburi Repini akadeemias õpetasid juba seinad

Legendaarne Peterburi akadeemia meenutab huvitava kombel paljuski Sigatüka võlurite kooli.

Tanel Veenre

tanelveenre@gmail.com

Kaspar Tamsalu kunstijuured ulatuvad lapsepõlvekoju, kus seinad olid täis Vive Tolli, Reti Saksa, Olev Subbi ja Eduard Wiiralti töid. Kooli kõrvalt käis ta kuus aastat Tallinna kunstikoolis maalimas, joonistamas ja voolimas. Lätis toimunud kunstikooli suvelaagris jättis poisile sügava mulje üks vanem vene keelt rääkinud juhendaja, hoolimata sellest, et Kaspar ei mõistnud tollal veel sõnagi, mida too rääkis.

Kui keskkooli lõpus tuli teha otsus – kuhu edasi? –, tõmbasid esimese hooga muidugi lääne kunstiülikoolid. Aga kui seal midagi huvitavat silma ei jäänud, meenus too vene keelt kõnelenud papi... Nii otsustas Kaspar teha julge sammu ja valida teadlikult nõukogude-laadne akadeemiline koolitus. Ning kus oleks seda parem õppida kui taolise kunsti mekas, Peterburi Repini-nimelises akadeemias.

Viis aastat õpinguid

Oma viieaastast õpingute perioodi (2007–2012) võrdleb Kaspar tabavalt Sigatüka võlurikooliga. Kujutage ette tsaariaegset maja monumentaalsete kõrgusesse kaduvate lagede, rohkete pikkade koridoride ja lõputute väänlevate treppidega. Seintelt vaatavad alla kadunud professorite fotoportreed ja lagede all poodiumidel tolmuva kipskujud antiikmütoloogia kangelaest. Enamik professoreid on 70–90-aastased mehed.

Koolimaja all katakombides leidub kõike puutöökodadest vaeste kunstnike ateljeedeni, maja taga on Akadeemia aed ning aias on hobusetall hobuste, ponide ja suurte koertega. Nagu sellest veel vähe oleks – viimased paar aastat toimus töö kunagises Ilja Repini stuudios, mis asub ühes hoonekompleksi tornidest. Sealtsaakaudu sai katusel, tsaaritari kullutatud kuju juurde ja nautida Neevalinnale avanevat vaadet.

Õpingute algus Repini-nimelises akadeemias ei olnud aga sugugi nii romantiline. Selleks, et tõmmata välistudengid kõva akadeemilise drilli

Samal ajal kui enamik eakaaslast vaatas lääne ülikoolide poole, otsustas Kaspar Tamsalu õppida maalikunsti Peterburi kuulsas Repini-nimelises akadeemias.

Foto: Rauno Volmar

Köleri, Raua ja Adamsoni kool

1757. aastal asutatud Peterburi kunstide akadeemias on õppinud enamik tähtsamaid Vene maalikunstnikke, skulptoreid ja arhitekte. Endise tudengi ja professori Ilja Repini järgi sai kool 1944. aastal ka uue nime.

Eesti kunstile oli see eriti oluline 19. sajandi lõpu poolel, kui Peterburis õppisid paljud Eesti professionaalsed kunstnikud. Sealses kunstide akadeemias said haridust nt Johann Köler, Kristjan Raud ja Adamson.

saanud kohalike tudengitega ühele stardipakule, suunati nad enamasti aastaks ettevalmistavale kursusele. Nõnda oli Kaspar ühtäkki ümbritsetud peamiselt umkeelsete Hiina noortega – sotsiaalne isolatsioon!

Nüüd on Kaspar tagasi Tallinnas ja alustab magistriõpinguid Eesti kunstiakadeemias. **● Milline on Repini akadeemia õppekorraldus ja õhkkond?** Päevad olid pikad: hommikul joonistamine, siis maalimine, vahepeal üks–kaks loengut ja siis veel joonistamist, teinekord õhtul hilja ja krokiid. Ka laupäeviti olid tunnid. Kusjuures õppejõud propageerisid loengutest puudumist ja selle asemel joonistamist või

maalimist. Teinekord sai kooli asemel näitustel või muuseumis käidud. Igal suvel oli meil kuu või kahe pikkune suvine semester, mil maalissime maastikku ja linnamaastikku.

Diskursustest rääkides – kuna neid ei olnud, siis ei saanud ka miski domineerida. Muidugi olid koolis omad populaarsemad teemad, kuid need tulid juhtkonnalt ja neid omanäoliselt interpreteerida ei lubatud. Näiteks ajas mitmed professorid raevust habet ja juukseid kitkuma väike mäsumeelne „progressiivsete“ tudengite punkt, kuhu ka mina kuulusin, kes kõik maalisisid pilte ainult väikeste pintslitega modernistlikumas võtmes.

● Mis saab akadeemia lõpetanute edasi?

Repini kooli spetsialistidiplomiga lõpetanu on kompetentne joonistaja ja maalija. Sellest, kellel on huvi, mõtteid ja pealehakkamist, saab tõenäoliselt ka tugev kunstnik.

Tavaliselt viib lõpetanu tee kõigepealt kohaliku linna kunstnike liitu, kust ta saab heal juhul stuudio ja väga heal juhul ka õpetajakoha mõnes kunstikoolis. Parimad teatri-tudengid nopitakse juba diplomite kaitsmistelt, kiriku- ja monumentaalkunsti tudengid sõidavad mööda Venemaad ringi ning kaunistavad ja/või restaureerivad õigeusu kirikuid. Julgemad lahkuvad Venemaalt ja leiavad oma niši mujal.

● Kui palju puutusid kokku vene kaasaegse kunsti avangardiga?

Minimaalselt. Põhjuseid on mitu: alustuseks olid minu lähemas tutvusringkonnas peamiselt ainult Repini akadeemia õpilased ja nende sõbrad-tuttavad. Kuna kõik olid pidevalt koolitööga ametis, oli väljastpoolt tuttavaid vähesel. Erandiks olid meie põlisest peterburilastest modellid.

Kohalik kaasaegne kunst jättis mind külmaks. Moskvasse sattusin kõigi nende aastate jooksul vaid paaril korral ning siis käisin küll Moskva metroojaamu uudistamas ja ühel Caravaggio näitusel, kuhu pääsemiseks sai kolm tundi pakase käes seistud.

Minule palju huvitavamad olid tihti vahetuvad foto- ja kunstinäitused väiksemates galeriides, Vene muuseumis ning Ermitaažis, kus nägin näiteks Antony Gormley muljetavaldavalt pikselinimeste skulptuurinäitust.

● Kuidas võrdleksid Venemaa, Eesti ja Lääne-Euroopa kunsti-süsteemi ja arusaamu kunstist? Venemaa ja Euroopa tervikuna on kumbki nii suur, et neis leidub palju väga erinevaid ning isegi vastandlikke kunstisüsteeme ja arusaamu. Eesti on väike ning seepärast on siin kõike vähem ja väiksemalt.

Kunstiõpingute käigus sain aru, kui oluline on kultuuri kvaliteedi kõrval ka selle kvantiteet. Ainuüksi Repini akadeemia seinad juba õpetasid – koolil on neli näitusesaali, millest kahes on võimalik eksponee-

rida monumentaalsetes mõõtetes kunstiloomet. Ermitaaž asub pooletunnise jalutuskäigu kaugusel, kesklinn lugemata galeriide ja muuseumitega sealt ainult sammuke edasi. Taolises keskkonnas idanevad arvamused ja seisukohad palju suurema koguse info peal. Tallinnas on küll meeldivalt palju galeriisid, kuid kui Kumu välja jätta, siis on võimalik need poole päevaga läbi käia.

● Mida tähendab sinu jaoks uuenduslik? Milline roll on sel tänases kunstipildis?

Nüüdiskunstis hindan pigem aktuaalsust või kaasaegsust. Tõeliselt uuenduslik võib olla väga huvitav – mõni kuu tagasi nägin näiteks Tara Donovan näitust mikro-makro installatiivsete töödega. Teinekord on

Lõpetajast, kellel on huvi ja pealehakkamist, saab tõenäoliselt ka tugev kunstnik.

Kunstiõpingute ajal sain aru, kui oluline on kultuuri kvaliteedi kõrval ka kvantiteet.

nn uuenduslik hoopis unustatud ja taasavastatud vana, olgu ideelises või tehnilises mõttes. Minu silmis pole oluline niivõrd see, kui uuenduslik miski on, vaid see, kui põhjalikult on see läbi mõeldud.

● Mis käib kunstiväljal sulle närvidele?

Närvidele just ei käi, kuid teinekord jätab mõni näitus täiesti külmaks. Siis on kulutatud ajast kahju ja võib-olla olen autori peale natuke isegi solvunud. Nii Eestis kui ka väljaspool eksponeeritakse ikka ja jälle kunsti, mis on üle pakutud, halvas mõttes ebaprofessionaalne või lihtsalt paduigav. **● Kuhu tahad kunstnikuna jõuda?**

Võiksin jõuda sinnamaale, kus mu tehtu ka teistele rõõmu pakub või korda läheb – siis olengi päral. ●

Kaspar Tamsalu

SÜNDINUD 1988. AASTAL.

Õppinud kunsti Tallinna kunstikoolis ning Peterburi Ilja Repini nimelises riiklikus maali-, skulptuuri- ja arhitektuuriinstituudis.

Vaata ta töid <http://kaspartamsalu.tumblr.com>

Ehkki näidendi tegelastel pole lavastaja sõnul Sulev Nõmmiku, Vello Viisimaa ega Ervin Abeli näoga prototüüpe, võimaldab tükk äratundmist. Laval on Helmi (Laine Mägi) ja Eimar (Andrus Vaarik), lava ees lavastaja Gerda Kordemets. Foto: Ilmar Saabas

Tõstamaa suveteatris algab vanameestesuvi

Reportaaž

Maiu Nurka
Tõstamaa

Pärnumaal Tõstamaa rahvamajas on proovid juba ammu alanud. Ülehomme jõuab nukker farss esietenduseni.

„Kuulge, jumal tänatud. Tee-me nüüd proovi,” lunib soliid-ses eas Eimar (Andrus Vaarik), sigaret ees ja nahkportfell käes, õnneltul keset lava, kui Helmi (Laine Mägi), Verdi (Indrek Ojari) ja Dotty (Kersti Tombak) on lõpuks lavale jõudnud. Kes on tulnud poest, kott kõlisevaid pudeleid täis, kes niisama kusagile pudenenud.

Gerda Kordemetsal läheb Tõstamaal teatrit tehes juba kolmas suvi. Möisahoones sai ka sel suvel näha mullu valminud näitemängu „Surm, süüd ja laulatus”, kivistatud kultuurikeskuses algavad kohe uhiuue nukra farsi „Vanameestesuvi” etendused. Kordemets ise kirjutab ja ise ka lavastab. Ta suvekodu pole siit kaugel ja

nii ühendab ta puhkuse hobiks ja tööks kujunenud teatriga.

„Vanameestesuve” segaste juhuste voos on seltskond kultuurimajja maandunud. Selgub aga, et majutus on kinni panemata. Täielik kaos! „Kuidas on võimalik, et meie tulekust midagi ei teata!” imestatakse ja vihastatakse. Pisuke sõnasõda noore administraatori Leh-tega (Liis Laigna) lõpeb leppimisega. Suursugused artistid majutatakse kuidagi sellesse külalists-tekst mittevalmistu-nud kultuurimajja siiski ära. Edaspidi toimub lakkamatu proovimine ja eten-duseks valmistumi-ne ning lõpuks selgub, et taga otsitud estraadikaaslane, triki-tav Afanassi (Peeter Jakobi) on otsad andnud. Või kas on?

Noorte Hääle tekstid

Kuigi lugu kõlab juba kokku, ei ole heli veel lavaküps. Sestap koguneb lavastuse meeskond mõttetalgule. „Ma palun natuke teie abi, tahaks teha väikese muusikalise sissejuhatuse,” ütleb Kordemets lava ääre vastu nõjatudes.

Valmis on vaadatud kolm nos-talgilist lugu. „Hallo, kosmos! Hallo, Maa!” Täpne küll, aga ehk liiga etteaimatav, pakub lavastaja ise. Kõlab teine pala, siis kolmas. See meloodia on täiesti jabur, tunnistab lavas-taja. Aga siiski esimene valik. Kolmas helilõik kõnetab ka osatäitjaid ja üle saali valgub peagi naerulaine.

Ehkki tegelastel pole lavas-taja sõnul Sulev Nõmmiku,

„Vanameestesuve” segaste juhuste voos on seltskond kultuurimajja maandunud.

Vello Viisimaa ega Ervin Abeli näoga prototüüpe, võimaldab tükk äratundmist nii ühe, teise kui ka kolmanda kohta. Noorte Häälest kujuneb lavastuse väl-jaanne, selle tekstid on näitleja-te parodeerimismaterjal.

Eimariks kehastunud Vaarik ja Ojari Verdi kõhutavad kahekesi üle lehenumbri ja pil-luvad väljendusrikkalt teksti. Tehtult, käredamalt ja suure-mate grimassidega kui loo-mulik. Mõne aja pärast jääb

hätta Laine Mägi, kes purssi-des silmi kissitab. Kõlab naer. „Pagan, mitte midagi ei ole näha,” pomiseb mikihiirelikus baleriinikostüümis Mägi, üri-tades samal ajal edasi lugeda. Ühest sõnast saab totter teine.

Saali tagaosas, publiku kohal sisse seadnud lavastaja istub paberiploki ja pliiatsiga enamasti vagusi. Kõlavad küll üksikud ääremärkused, aga kir-japaberil paistab neid rohkem.

Karmid tegelased teevad pehme muusika saatel õrna tantsunumbri. Kui kardina tagant kumab hämarusest ülevat valgust, näikse lavas-tuse karm reaalsus uinuvat, tuurid jäävad aeglasemaks ja lava korraga hõljub. Hetkeni, kui tegelased hakkavad laval taas teineteise vigu nähtavale kiskuma. ●

„Vanameestesuvi”

Autor/lavastaja Gerda Kordemets.
Osades Andrus Vaarik, Laine Mägi, Indrek Ojari, Liis Laigna, Kersti Tombak ja Peeter Jakobi.
Esietendub 3. augustil Tõstamaa rahvamajas.

Siim Aimla: Grünberg pole kergete killast

Intervjuu

Mart Niineste
muusikatoimetaja

Täna võtavad Siim Aimla, Sandra Nurmsalu ja Ott Lepland Leigol ette Sven Grünbergi (filmi)muusika.

●● **Mis täpsemalt Leigol kõlab?** Seal on üsnagi lai pilt Sven Grünbergi loomingust, põhi-liselt filmimuusikahitid. On nii „Lottest” kui ka „Lepatrii-

nude jõuludest”, „Naksitrallidest” ja „Hukkunud alpinisti hotellist”. Aga teistmoodi, tõsi-semaid asju on ka – üsna kir-ju kava selles mõttes, et seal on ühte ja teist. Peaks olema päris kuulatav kokkuvõttes.

●● **Kes Grünbergi muusikat esi-tavad ja miks just nemad?** Sandra Nurmsalu ja Ott Lepland on solistid ja ansamb-lis on Eesti tippude hulka kuu-luvad Mikk Mälgand bassil, Kaspar Kalluste trummidel, Raun Juurikas klahvpillidel ja Marek Talts kitarril, Mikk Metsala ja mina puhkpillidel ning keelpillikvartett.

Tegime mullu kitsamas ringis ühe sarnase kinnise kontserdi ja sealt see idee tuli, Grünber-gi enda soovitusel ka. Ta on enne Sandraga koostööd tei-nud ja see sujub neil. Ja Ott meeldib talle ka. Grünbergi muusika on üsna nõudlik ja valik, keda seda laulma panna, pole suur. Ott saab hakkama, aga ta on ka palju harjutanud.

●● **Kas Grünberg on arranžee-ri jaoks kõva pähele?**

Ütleme nii, et see ei ole liht-ne materjal. Paljud asjad on sündinud koostöös temaga – tal on mõne koha pealt selge enda nägemus ja loomulikult teeme siis nii. Eriti vahva lugu on „Tiit”, salvestatud 1976. aastal ja kui nende analoogsün-tesaatorite asemel väanatak-se keelpille, kõlab ta natuke teisiti. Materjal on põnev ja

kaunikesti keeruline, et õiget meeleolu ja atmosfääri tabada. Hoopis teismoodi kui see, mil-lega olen seni kokku puutu-nud, kuigi olen kaua muusi-kaga tegeleenud. ●

Leigo Järvemuusika

TÄNA
18.30–19.30 Johansonid
20.30–21.30 Inna Zhelannaya
22.00–23.00 Sven Grünbergi filmi-muusika kontsert

HOMME
18.30–19.30 Annely Peebo ja pianist Christian Koch
20.30–21.30 Leigo festivaliorkester, N. Rimski-Korsakovi sümfoonia-line süit „Šeherezade”, op 35
22.00–23.00 Leigo festivaliorkester, A. Dvořáki sümfoonia nr 9 „From the New World”, op 95

PLAADIVEERG

FUSION
Chick Corea

„The Vigil” ★★★★★

Võimatu on arvustada mõne Chick Corea mõõtu vanameistri uut plaati, sest millega seda võrrelda ja miks? Seda enam, et kui võtta Corea iga uut bändi ja plaati lihtsalt asjana iseeneses, pole sellele samuti midagi ette heita. Nii kõlab ka The Vigili, mis on ikkagi viieliikmelise bändi ja mitte ainult plaadi nimi, esikalbum nii, et seletada pole siin midagi, kuigi kõik kompositsioonid (neli esimest pala kestavad kokku kolmveerand tundi) pole ühtmoodi täiuslikud. Ja näiteks viies pala on sedamoodi täiuslik, et seal laulab Gayle Moran. Aga jah, „The Vigil” kinnitab, et sõna vanameister pole ainult ironilise alatooniga. **Mart Niineste**

ETNO/FOLK
Silver Sepp

„Mis asi see on?” ★★★★★

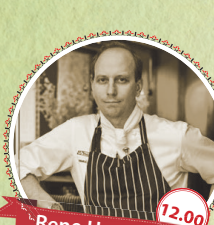
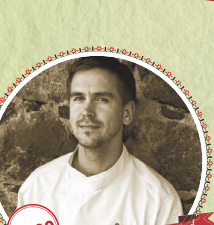
Tegelikult on hea, kui ühte debüütplaati kuulates saab nii nurruda kui ka nuriseda. Mida ikka teha, kui osa Sepa esikalbumist on selline, et ei saagi päris täpselt aru, milliste maailma rahvaste muusikast või šamaanide toitumistavadest on see mõjutatud, kuid teise osa puhul võid lausa kinnisilmi teravmeelitseda, et Sepp on ju ka Tätte trummar! Sellel albumil saab kokku kaks EP-d, üks neist avab Sepa otsivat poolt, teine näitab teda tava jätkajana. Et need kaks suunda omavahel väga ei haaku, mõjub plaadi esimene pool hakitult, teine aga läheb lõpuks kenasti käima. Kokkuvõttes ebaühtlane album, kuid näitab, et Sepast võib veel nii mõndagi (loodetavasti just ootamatut) oodata. **Mart Niineste**

17.08 VANAMÕISA KÄSITÖÖLAAT

EESTI TOIDU TELK

Maitseelamused talunikelt ja väiketootjatelt

KULINAARNE TSIRKUS

 Rene Uusmees 12.00	 Angelica Udeküll 11.00
 Peeter Pihel 13.00	 Kertu Lukas 14.00 Ants Uustalu 17.00
 Joel Ostrat 16.00 Jorma Riivald	 Joonas Koppel 15.00

Päevajuht Ants Uustalu
Ööbiku Gastronoomiatlust
Kulinaarne Tsirkus saab teoks koostöös
Eesti Kulinaaria Instituudiga
www.kasitoolaat.ee

S SPORT

KANGUR KIBELEB KORVPALLIKOONDISELE APPI

Korvpallur Kristjan Kangur naasis üleeile hilisõhtul Saksamaalt Münchenist, kus tal opereeriti nn sportlase songa. Päev pärast lõikust oli Kanguril päris hea enesetunne ja ta lootis, et võib

lähipäevil juba kergelt treenima hakata. „Loodan, et mul on võimalik korvpallikoondist mingilgi määral aidata,” sõnas Kangur EM-valikmänge silmas pidades. **Delfi**

OLENKOLE OLÜMPIALT HÖBEMEDAL

Kairit Olenko võitis kurtide olümpiamängudel seitsmevõistluses hõbeda 4855 punktiga. Kuldmedali võitis venelanna Anastassia Kletškina. **EPL**

ROMANJUK PÜSTITAS EESTI TIPPMARGI

Maria Romanjuk püstitas MM-il 200 m rinnuliujumises Eesti rekordi 2.33,48 ja sai 28. koha. Poolfinaali oleks viinud 5,36 sekundit parem aeg. **EPL**

Õlaoperatsioonist paranenud Andres Oper hakkab endale uut klubi otsima

Eesti kõigi aegade parim väravakütt loodab, et saab end ka koondise jaoks heasse vormi viia.

Aet Süvari
aet@epl.ee

Eesti jalgpallikoondise ründaja Andres Oper on õlaoperatsioonist taastunud ja tasapisi end ka treeningutega vormis hoidnud. Koondise kuldsaal, karjääri jooksul Eesti kasuks 38 väravat löönud Operil pole praegu veel koduklubi, sest leping Kyprose klubi Famagusta Nea Salamisega on lõppenud.

Aasta võttis Operi jaoks kummalise pöörde mai lõpus Tallinnas. Oper, kes oli Eesti koondise sõprusmängudeks kodumaale sõitnud, sattus ootamatult liiklusõnnetusse. Buss rammis taksot, milles

rääkis Oper eile telefoni teel oma Inglismaa kodust.

Poolteist aastat Kyprosel Nea Salamise klubis on nüüd selja taha jäänud, kuid Oper pole uue koduklubi leidmisega kiirustanud. „Pean hakkama vaikselt ringi vaatama, kui ikka tahan karjääri jätkata,” ütles ta. „Olen uurinud siit ja sealt, aga need ei ole kuskile kaugemale edasi edenenud. Mingid variandid on olnud Kreekast ja veel paarist kohast, kuid ma pole asju tagant kiirustanud.”

Kõik võimalused lahti

2009. aastal lühikest aega ka Hiinas, Shanghai Shenhua mänginud Oper ei taha välis-tada ühtki võimalust, kui tehakse sobiv pakkumine. „Ei tahaks kindlat eitavat vastust anda. Kõik oleneb pakkumise-st, olen ka piisavalt vana.

Kui ütled mõne paiga kohta, et sinna kindlasti ei taha, siis võib just sealt pakkumine tulla.”

Kyprosel mängides meeldis talle soe kliima, mistõttu traumad ei löönud nii lihtsalt välja ja neist taastumine oli kiirem ja hõlpsam. „Vihmas ja lörtsis tõesti ei taha enam mängida. Vanasti Hollandis oli kogu aeg igasuguseid lihase-venitusi, mida nüüd Kyprosel ette ei tulnud,” rääkis Oper, kes mängis 2009/2010 hooajal Hollandi kõrgliigas ADO Den Haagi meeskonnas ja aastatel 2005–2009 Kerkrade Rodas.

Operi karjäär

- 1994–1995 ja 1996–1998 – FC Flora
- 1995 – Pärnu Tervis
- 1999–2003 – BK Aalborg (Taani)
- 2003–2005 – Moskva Torpedo (Venemaa)
- 2005–2009 – Kerkrade Roda (Holland)
- 2009 – Shanghai Shenhua (Hiina)
- 2009–2010 – ADO Den Haag (Holland)
- 2010–2011 – AEK Larnaca (Kypros)
- 2012–2013 – Famagusta Nea Salamis (Kypros)
- Kolmekordne Eesti meister (1994/95, 1997/98, 1998), kahekordne karikavõitja (1995, 1998)
- Taani karikafinalist (2000)
- Hollandi karikafinalist (2008)
- Koondises mänginud 133 mängu, löönud 38 väravat
- Eesti aasta parim jalgpallur 1999, 2002, 2005
- Aasta ilusaima koondisevärava eest antava Hõbepalli võitja 2001, 2005

Andres Oper loodab, et uus koduklubi õnnestub tal leida juba augusti jooksul.

Oper reisijana sõitis, ning ründamees sattus jalgpalliplatsi asemel hoopis lõikuslauale.

Nüüd, kaks kuud hiljem saab Oper juba trenni teha. „Iga päev liigutan natuke ja käin ka füsioterapeudi juures, kuigi tõsisemalt pole ennast veel proovile pannud. Olen saanud joosta ja mingeid harjutusi teha, lisaks öla taastumiseks spetsiaalseid harjutusi,”

tu traumad ei löönud nii lihtsalt välja ja neist taastumine oli kiirem ja hõlpsam. „Vihmas ja lörtsis tõesti ei taha enam mängida. Vanasti Hollandis oli kogu aeg igasuguseid lihase-venitusi, mida nüüd Kyprosel ette ei tulnud,” rääkis Oper, kes mängis 2009/2010 hooajal Hollandi kõrgliigas ADO Den Haagi meeskonnas ja aastatel 2005–2009 Kerkrade Rodas.

Võidukas Anžela Voronova: tulemus üllatas ka mind

Narvalanna polnud distantil, milles võitis Euroopa meistritiitli, varem võistelnudki.

Gennadi Medvedev
sport@epl.ee

44-aastane narvalanna Anžela Voronova, kes tuli Horvaatias laskmise Euroopa meistriks naiste 300 m standardharjutuses 3 x 20 lasku, saavutas kuldmedaliga oma sportlaskkarjääri säravaima tulemuse. „Euroopa meistrivõistluste medal on küll meeldiv, kuid minu suurim unistus spordis on võita

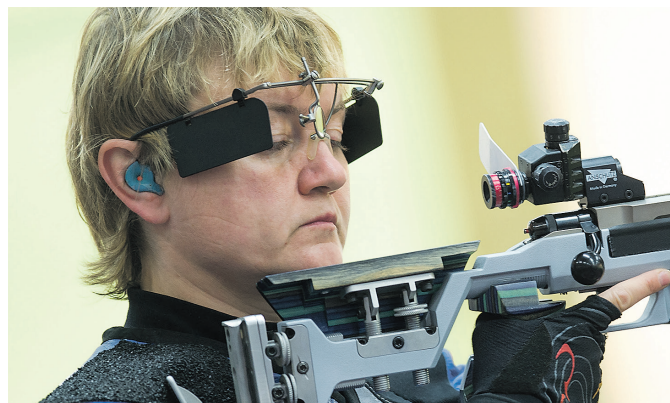
olümpiamedal,” ütles Voronova pärast võistlust. „Kahjuks on mu parimad aastad möödunud, aga praegu üritan oma potentsiaali realiseerida. Vanus ei ole laskespordis takistuseks.”

Kuldmedali võitis Voronova alal, mis olümpiakavva ei kuulu. „Jah, olümpial on need alad, kus laskmisdistant on palju lühem, 50 meetrit,” nentis Voronova, kes ka möödunud aastal Londoni olümpia-delegatsiooni kuulus ja saavutas 31. (spordipüssist 3 x 20 lasku) ja 42. koha (õhupüssist 40 lasku). „Mind ennastki üllatas, et Horvaatias nii

edukas olin, sest võistlusel lasksin esimest korda sellise distantsi pealt. Selleks, et sellises harjutuses edukas olla, on vaja nii sobivat relva kui ka sobivaid tingimusi,” sõnas ta.

Sobiva relva, mis maksab umbes 2000 eurot, aitas Voronova soetada kaitseliit. Esimese treeningu sai ta uue püssiga teha alles juunikuus.

Võidukas kaitseväge kapral Voronova, kes sai koos Eesti püssinaiskonnaga ka 300 m püssi harjutuses (60 lasku lamades) pronksmedali, naaseb koju pooleteise nädala pärast. Pärast võistlusi Hor-

Laskesportlane Anžela Voronova naaseb Horvaatiast Euroopa meistritiitliga.

Foto: Ilmar Saabas

vaatias plaanib ta perega Sloveenias puhata.

Tuli teinegi kuld

Kas ka riigilt on preemiat oodata nagu teistel Euroopa meistritel, seda Voronova ei tea. „Ega laskmine ei ole jalg-

ball, siin ei liigu suured rahad. Ka auhinnarahade maksmine on meie spordialal haruldane. 1992. aastal Saksamaal võitsin värviteleviisori – see oli tol ajal väga hea auhind. Eilse EM-i kulla eest sain 1500 eurot.”

Peale Voronova võitis eile

Horvaatias kuldmedali veel teinegi eestlane. Peeter Olesk saavutas Euroopa juunioride meistritiitli 25 m standardpüstoli laskmises, Eesti meeskond sai hõbeda. Kaitseväes reamehena teeniv Olesk sai harjutuses 569 punkti, mis on nii tema isiklik kui ka Eesti rekord. „Olime võiduks valmis, kõik märgid viitasid võimalikule edule,” ütles Olesk kaitseväge peastaabi teavitusbüroole ja lisas, et tulemus oleks võinud olla isegi veidikene parem. „Olen õnnelik uue isikliku ja Eesti rekordi üle, kuid tunnen, et oleksin suutnud teha veelgi parema tulemuse.”

Meeskondlikus arvestuses tuli Eesti juunioride laske-meeskond 25 meetri standardpüstoli laskmises hõbemedalile. Peale Oleski kuulusid meeskonda Mihkel Kasemets ning Allar Mürk. ●

Andres Oper usub, et pärast vormi ajamist on ta taas Eesti jalgpallikoondislaste nimekirjas.

Foto: Terje Lepp /EPL-i arhiiv

Alar Varrak: kui saame Taltsi, oleme rahvusvahelisel tasemel meeskond

Telegramm

Jüri Butšakov,
Holland

BC Kalev/Cramo peatreener Alar Varrak loodab uuele hooajale vastu minna kõige rohkem nelja välismängijaga.

Eesti meistermeeskond hakkab tasapisi uut nägu võtma. Meeskonnaga on liitunud Rain Veideman, abitreeneri pingile lisandus Pärnu korvpalliklubist Rait Käbin. Uuel hooajal mängitakse VTB Ühisliiga kõrval ka EuroCupi sarjas ning see teeb keeruliseks komplekteerimise ja nõuab ülitäpset mängude ajakavale keskendumist.

Korvialustest mängumeestest on Kalevil leping sõlmitud Frank Elegari, Bamba Falli, Toomas Raadiku ja Kristjan Kitsinguga. Peatreener Alar Varrak näeb ideaalis seal põhimehena ka Janar Taltsi.

„Ootame Janarilt vastust. Kui ta tuleb, siis on meil korvi all kaitses ja rünnakul rahvusvahelisel tasemel arvestatav meeskond. Juhul, kui Talts mingil põhjusel aga ei saa tulla, siis peame jällegi välismaa poole vaatama,” selgitas Varrak olukorda.

Varrak loodab, et meeskonnas jätkavad ka Gert Dorbek ning Gregor Arbet. Ühtlasi ollakse pidevas kontaktis „oma mehe” Armands Šķēlega. Ka nende negatiivse vastuse korral peab pilgu välja poole pöörama.

„Lepingud on hetkel Martin Dorbeki, Tyshawn Abboti, Indrek Kajupanga, Kristo Mangelsoo ja Rain Veidemani. Mangelsoo peaks ühe aas-

Varrakul on mõtlemisainet, kuidas meeskonna vorm oleks juba hooaja alguses terav ja see kestaks aasta lõpuni. Foto: Rauno Volmar

ta peamiselt meistriliigas veel mängima. Kui ta uuel hooajal keskmiselt 15–20 minutit jõuaks mängida, võiks tulevikus juba tema peale panustama hakata. Nii Kalevis kui Eestis üldse. Ta on tipptalent.”

Uusim nägu koosseisus ongi nädala alguses liitunud Veideman, kes, kui Kalevi mehed kõrvale jätta, oli esimene mees,

otsuseid. Kui Tartul punkte ei tulnud, siis ta võttis rünnaku enda peale. Taktikaliselt on ta tark mängumees,” rääkis Varrak. „On mängijaid, kelle vastu valmistudes on kaitses paar asja võimalik ära teha ja ta jääbki nulli peale. Aga kui me Veidemani vastu finaalis spetsiaalselt valmistusime, leidis ta ikkagi võimalused meie pahandust teha. EuroCupis ja VTB-liigas just sellised mängijad ongi.”

Veideman on Šķēlega sarnane mängumees. Paljud arvavad, et just seetõttu ei mahu nad ühte meeskonda, aga Varrak mitte. „Mina näen neid hea meelega isegi korraga väljakul. Nad suudavad olukor-

dades, kus on vaja, luua ebasstandardseid ja liikumisväliseid korve. Ja see teeb vastastel olukorra pahaks, kui nad kahekesi seal aerutama hakkavad.”

Keeruline mängugraafik

EuroCupi näol uue ja tugeva sarja lisandumine loob mängugraafikus mitmeid keerulisi olukordi. Meeskonda ootab tugevates sarjades alates 13. oktoobrist kümne nädala jooksul 19 kohtumist, millest pooled on välismängud. Eesti meistriliigas endist viisi jätkamine teeks olukorra äärmiselt raskeks.

Varrak näeb lahendusena kahte võimalust. Kui ressursid lubavad, loodab peatreener meeskonnas näha 14 mängumeest.

„14 mängijaga saaksime luua olukorra, kus oleks kodus peetud eurosarja kohtumise järel võimalik mängida meistriliigat. Nii saaksime suuremat koormust kandvatele meestele puhkust anda. Kui meil on 12 mängijat, siis ei saa me seda varianti ellu viia. Pärvi viie mängijaga ju kohtumisele ei lähe.”

Seega tuleb 12 mängija korral pöörduda korvpalliliidu ja koduste konkurentide poole abipalvega lubada oktoobrist jõuludeni ainult eurosarjadele keskenduda. See võib kodukamaral aga vastakaid tundeid tekitada.

„Ma saan neist ka aru, kõik tahavad tugevate vastu mängida ning mingil määral oleme ka publikumagnetid. Mõistan neid 100%. Nüüd ongi küsi-

mus, kas liit ja teised klubid tulevad meile vastu.”

Uue sarja lisandumisega peavad ka mängumehed kõva füüsilise põhja saama. Kui hooaeg lahti läheb, pole korralikuks trenniks enam lihtsalt aega ja vorm peab kestma kuni hooaja lõpuni.

„Peame füüsilisele hooaja alguses rohkem tähelepanu pöörama. Oktoobrist alates jääb trenniaega – joonejooksud, kangid, pressingud – väga väheks. Peame end mängudega vormis hoidma. Aga peame oleme ettevaatlikud, et üle ei pinguta, sest muidu pole me hooaja alguses mängulises vormis. Kehva vormiga on meil aga jõuludeks rihm maas.”

Täiendav abijõud treeneripingil

Kalev/Cramo kolmandaks treeneriks saab Rait Käbin, kellega Varrak on pikalt väga hästi läbi saanud.

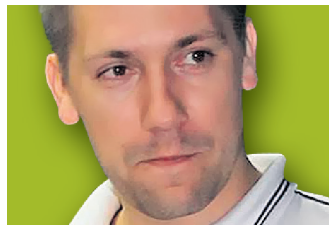
„Juba eelmise hooaja keskel oli selge, et meil on lisainimest vaja. Raidil saab olema palju ülesandeid. Reisidel hakkame kümne mängijaga käima. Kui me oleme tihti nädal aega järjest ära, siis tegeleb Rait nendega. Ta on universaalne mees, lõpetanud kehakultuuri ja oskab igale mängumehele ka jõusaalis ja vigastuse korral individuaalselt läheneda.”

Ühtlasi hakkavad Varrak ja Käbin koos vastasmeeskondade mängulinte läbi töötama. Seda rolli pikaaegne abitreener kõrvale ei jäta. „Mulle meeldib pidevalt asjaga kursis olla,” lausub Varrak ja tunnistab, et ees ootab raske hooaeg.

Korvpalliliidu uus peasekretär Kuhi: meil on struktuur parem kui lätlastel

Intervjuu

Jüri Butšakov
Holland

Eile sai kümme aastat korvpallikoondise mänedžerina töötanud Keio Kuhist korvpalliliidu peasekretär.

Värske peasekretäri esimene tööpäev möödub Amsterda-

mist saja kilomeetri kaugusel asuvas Den Boschi linnakeses. Tal on seljas korvpallikoondise vaba aja vorm, telefon pidevalt käes ning suur arvutikott õlal. Sellisena on ta kõik need aastad koondisega kaasa reisides ja asju korraldades välja näinud. Ega nüüdki midagi teistiti pole.

●● **Kas tunnend ennast täna kuidagi teistmoodi?** Ei tunne. Peasekretäri rutiinist olen praegu väljas ja kesken-
dun mäenedžeri ametile. Aga muidugi olen hakanud ennast uue ametikohaga kursis viima.
●● **Milline on sinu suhe korvpalliga terve elu olnud?** Ma ei ole kunagi olnud klassikalises mõistes korvpallimängija. Noorena käisin paar aastat Haapsalus korvpallitrennis. Olen läbi ja lõhki spordiinime-

ne ning kõiki alasid elu jooksul proovinud.

●● **Kas see, et sa ise pole korvpallur olnud, võib uues ametis mingeid takistusi tekitada?**

Mis puudutab korvpallialaseid spetsiifilisi otsuseid, siis peasekretär ei ole see, kes neid langeb. Minu töö on panna sekretariaat korvpalli teenindama. Juhatus annab ülesanded ja treenerid on nõunikeks. Tuleb kuulata, mida ütlevad erinevad komisjonid ja treenerite toimkond.

Usun, et korvpallis oldud kümne aasta jooksul olen erinevatelt tasanditelt saanud väga palju infot ja olen võimeline seda tööd tegema.

●● **Oled korvpallikoondise mänedžeri ametit pikalt pidanud. Kuidas sa selle ametini jõudsid?**

Mind kutsus korvpalliliidu koondise mäenedžeriks Viktor Hütt (aastatel 2001–2004 korvpalliliidu peasekretär – J. B.). Tulin valiktsükli keskel, kaks päeva enne mängu. Visati vette ja vaadati, kas jään vee peale.

●● **Ei ole saladus, et juhatas, eesotsas president Jüri Ratase ja Karel Loidega, ning paljud treenerid kutsusid sind sellele ametile ja toetasid valimisel. Kuidas sa ise otsusele jõudsid?** See oli üks olulisemaid asju. Vastasseisu puhul ma ei oleks kandidideerinud. See otsus ei tulnud lihtsalt, pidasin nõu paljude korvpallinimestega. Üks kõige tähtsamaid ülesandeid on minu jaoks suhelda treenerite ja klubidega, et nendest aru saada ja ühele keelele jõuda.
●● **Millised on sinu esimesed**

soovid ja probleemid uues ametis? Eriti keeruline olukord on klubikorvpallis, kus kohaliku meistriliigat segavad eri eurosarjad.

See on suuresti minu ülesanne, et need probleemid lahendada. Pea kõik klubid mängivad välisarjasid, need asjad tuleb panna sümuma. Ma ei näe midagi ületamatut, kui kõik üksteisega arvestavad. Kui keegi tahab kõrgemal tasemel mängida, siis see on tervitatav. Peame leidma lahendused ja kõigiga arvestama. Mina usun sellesse.

Tahaks kõvasti hoogu juurde lükata ka noorte korvpalli ja noorteliigasse, muuta neid atraktiivsemaks ja sujuvamaks. Teine asi on koolitusi elavdada. Meil on piisavalt palju *know-how*d, mida treeneritele jagada. Elavad legendid kõnnivad ju ringi, neid tuleb võimalikult lähedale tuua.

●● **Kui oluline oli alaliidule U-20 EM-i korraldus ja milline on vastukaja?** Sportlikult läks, nagu läks, aga

häid asju oli Eesti jaoks väga palju. Meie usaldusväärsus kasvab rahvusvaheliselt tohutult. Erinevate tasandite inimesed said luua kontakte teiste maade kolleegide ja FIBA-ga. Kui nüüd ringi käid, siis kõik kiidavad: super, hea töö!

●● **Oskad sa põhjendada, miks Läti U-20 (EM-i hõbe) ja U-18 (EM-i neljas) noored on jõudnud Eesti ja isegi Leedu eakaaslastest ette?**

Ma ei ütleks, et me teeme midagi teistmoodi. Pigem töötab meie struktuur paremini ja ühtsemana. Seal peab midagi suuremat olema. Kas spordisüsteem või see, et nad tegutsesid pikalt spordikoolidega edasi.
●● **Kas usud hoolimata vigastustest praegu koondise edusse?** Mina olen maksimalist. Ükskõik, kui raskele mängule oleme läinud, olen mina uskunud. Ma usun, et ka mängijad, treenerid ja taustajõud teevad sama moodi. Treenerid ja taustajõud on pikalt koos tegutsenud. Selles mõttes on kõik hästi.

Kultuurišokk ja kontrastid Tais

Kagu-Aasia üks populaarseim reisisihtkoht hämmastab mitmepalgelisusega: naeratuste maa, transvestiitide maa, paradiisirandade maa, narkootikumide ja seljakotirändajate meka.

Ave Tampere
ave.tampere@epl.ee

Vastuolud pole niivõrd suure ja mitmepalgelise riigi puhul midagi ootamatut, kuid süvenemata võib väga lihtsalt eelarvamuste libedale teele sattuda. Bangkok on oma suuruse, värvide mere ja rohkete tänavapealsete söögikohtadega põhjamaa stoilisusele karm kontrast igal aastaajal. Roosad taksod ummistavad tänavaid, inimesi on alati natuke liiga palju, päike paistab halastamatult.

See on linn, kus peaks end poolkogemata ära eksitama. Nii ka juhtus, kui üsna vaba voliga kõndisin läbi Bangkoki Hiinalinna tagumised ääred ja taevarongide betoonsildade

alused, kus manufaktuurid toodavad kõike jalgpallisärkidest ketassaagide teradeni.

Mõõtmatu vaesus ja klantsitud pilvelõhkujate katusebaarid. Kuhugi vahele mahuvad neoontablood, prostituudid, puhkusepaketid ja ülbed kõrgtöölisklassi turistid, kes rannaliivale vaevu ära mahuvad.

Inimtühi paradiis

Vastukaaluks leidsin 1000 km Bangkokist lõunas Koh Yao Noi saare. Unine, praktiliselt inimtühi, ainult paar rollerit undavad mööda käänulist rannateed mööda pleekinud sukeldumisreklaamidest.

Turistid oleksid seal justkui kogemata. On üksikud rannaäärsed bangalod, mõni suu-

rem neist söögikohaga. Saar elab vaikset põllumajanduslikku elu, laskmata end üksikul tulikuumal rannaliival peesitajal häirida.

Nädal hiljem Phuketis tuli šokk. Jälle neoontuled, baarid, ööklubid, sõud, võltskaubad, puupüsti täis rand. Higi-seid Briti, Saksa ja Vene turistid, kes üleolevalt prostituutide ja transvestiitide vahel voorivad, et McDonald'sisse sööma minna, imevad Taist justkui hinga-välja. Ei ole õrna lõhnagi kuningriigist, religioonist või tagasihoidlikest naeratavatest põlluharijatest, kes siira soojusega Koh Yao Noil oma kodus oõmajalisi vastu võtsid. Pärast seda vaikset paradiisisaart ei suuda Phuket enam kõita. ●

Koh Yao Noi saarel viis eurot öö maksnud toa esiselt avanev vaade merele.

Väljakannatamatult kuumal rannaliival käis päeva jooksul mööda vaid paar tulipunast Saksa turisti ja üks kohalik kass.

Fotod: Ave Tampere

Reisikaart					
RIIK		AEG	HIND	TRANSPORT, MAJUTUS, LISAINFO	FIRMA
IDA-EUROOPA	Ungari (7 päeva)	2013. a.: 4.-10.08 19.-25.08; 22.-28.09 20.-26.10	4.08: al. 239 € 19.08: al. 216 € september: al. 199 € oktoober: al. 169 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! Hotell *** lisatasu eest. Info: Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Ungaris! 2 päeva Budapestis (Buda loss, Vajdahunyadi lossikompleks, Gellerti mägi, Kalameeste bastion jpm), Szechenyi – Euroopa üks suurimaid termaalvee basseinate komplekse, kolm linna Doonau kallastel: Esztergm, Visegrad, Szentendre – eestikeelsed linnaekskursioonid hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
	Tšehhi (7 päeva)	2013. a.: 11.-17.08	11.08: al. 196 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC, dušš igas toas) h/s. Mitte ühtegi ööbimist bussis! hotell *** lisatasu eest. Bohemian Travel: kvaliteedistandard Ida-Euroopa reisidele. Mitte ühtegi ööbimist bussis! 3 päeva Tšehhis! Praha, Karlovy Vary, Kutna Hora - kõik linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	BOHEMIAN TRAVEL Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3928 info@bohemiantravel.ee www.bohemiantravel.ee
LÕUNA-EUROOPA	Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 3.-11.08 17.-25.08; 13.-21.09 19.-27.10; 19.-27.10*	3.08: al. 289 € 17.08: al. 289 € september: al. 298 € oktoober: al. 299 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 € 19.-27.10.2013. - lisareis koolidele. IGA 12. KOHT TASUTA!	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Põhja-Itaalia (9 päeva)	2013. a.: 17.-25.08 28.09.-6.10	17.08: al. 319 € september: al. 319 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev. Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Milano, Garda ja Como järved, Bellagio, Sirmione, Verona, Veneetsia, Murano ja Burano saared, Trieste – eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee
	Rimini puhkusereis (12 päeva)	2013. a.: 2.-13.08 18.-29.08 5.-16.09	2.08: al. 398 € 18.08: al. 396 € 5.09: al. 369 €	Transport: kõigi mugavustega reisibuss. Majutus: hotell ** (kahene majutus; WC/dušš igas toas), hommikusöögid iga päev - hinna sees. (hotell *** + õhtusöögid lisatasu eest) Info: Mitte ühtegi ööbimist bussis! Rooma, Vatikan, Firenze, Pisa, San Marino, Veneetsia - eestikeelsed linnaekskursioonid on hinna sees. Osadel sõitudel bussi viimasel istmereal allahindlus 14 €	LA STRADA Pronksi 3, 3. korrus tel. 640 3929 info@lastrada.ee www.lastrada.ee

SEIKLUS
ALGAB SIIN!

ARMEENIA RINGREIS
KORSIKA MATKAREIS
ANNAPURNA MATK
KESK-HIINA REIS
TIIBETI MATKAREIS

08.-15.09.2013
19.09.-06.10.2013
24.09.-14.10.2013
04.-12.10.2013
11.-21.10.2013

1190.-
990.-
1590.-
1190.-
1390.-

GRUUSIA SÜGISREIS
HIMAALAJA MATKAREIS
KARAKORUMI AVASTUSRETK
AASTAVAHETUS HIMAALAJAS
LÕUNA-INDIA PÜHAD PAIGAD

04.-12.10.2013
20.10.-01.11.2013
19.-30.11.2013
19.12.-06.01.2014
19.12.-06.01.2014

990.-
1490.-
2290.-
1690.-
1790.-

SANDBERG
REISID

tel 56 566 814
Gonsiori 21, Tallinn
info@sandberg.ee
www.sandberg.ee

kuulutused.lehed.eeNüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutused.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

ANDREA BOCELLI

love in portofino

MUUSIKALINE JUHT DAVID FOSTER

KAUNIMAD ARMASTUSLOOD ESITATUNA
MAAILMA ROMANTILISEIMAS PAIGAS.

7. AUGUST 2013 KELL 19:00

KINODES COCA-COLA PLAZA, EKRAAN JA ASTRIS

WWW.FORUMCINEMAS.EE/BOCELLI
WWW.ANDREABOCELLI.COM/LOVEINPORTOFINO

Art Alliance Media FORUM CINEMAS

TÄNA KINOS ARTIS:

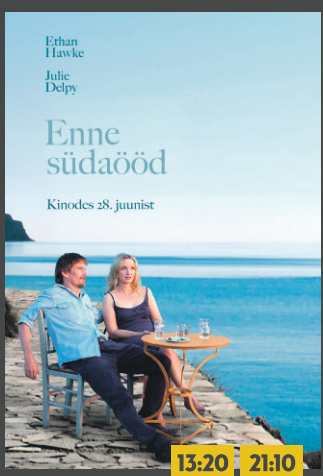

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

EESTI FILMIDE ERIPROGRAMM 2. – 7. augustil!

Violet ja Daisy
12:25 | 17:20 | 21:35

Enne südaööd
13:20 | 21:10

Relv igas käes
14:10 | 19:15

TÄNA KINOS SÕPRUS:

EUROPA CINEMAS
MEDIA-PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION
PARIS KINO - AASTAST 1955

SUGAR MAN
21:30

02.08	Täna	Eriprogramm	Kino Sõprus
	Lotte ja kuukivi saladus 11:00	Relv igas käes 14:10 19:15	Paradiis: Armastus 16:30
	Õed vampiirid 11:20 16:00	Bling Ring 15:30 19:50	Paradiis: Usk 18:30
	Violet ja Daisy 12:25 17:20 21:35	Eesti filmide eriprogramm: Seenelkäik 18:00	Searching for Sugar Man 21:30
	Enne südaööd 13:20 21:10		

www.kino.ee | Estonia pst. 9, Tallinn | Solarise keskus | Tel. 663 1380

www.kinosoprus.ee | Vana-Posti 8, Tallinn | Tel. 644 1919

Vaata kino Sõprus nädalakava www.kinosoprus.ee

TE EI SUUDA USKUDA OMA SILMI!

Disney · PIXAR

EESTI KEELES!

KOLLIDE ÜLIKOOL

KINODES 2. AUGUSTIST!
EELLINASTUSED ALATES 26. JUULIST!
NII 2D, KUI KA 3D-EKRAANIDEL!

19. KURESSAARE KAMMERMUUSIKA PÄEVAD

30. juuli – 3. august 2013

Argentina, Hispaania, Hollandi, Soome, Venemaa, Jaapani ja Eesti säravad muusikatipud meeleolukate kontsertidega kaunistest armastuslauludest kuni eheda Argentina tangoetenduseni välja!

Festivali passid ja pääsmed on müügil Kuressaare Kultuurikeskuses E-R 10-18 ja tund enne algust kohapeal.

www.kammerfest.ee

Nüüd kuulutuste tellimine veelgi lihtsam. Vali rubriik, kirjuta tekst ja tasu – kõik ühest kohast! Reakuulutusi saab anda internetis aadressil kuulutus.lehed.ee, e-postiga anni.koppel@lehed.ee ning kõikides Eesti Posti kontorites üle Eesti. Info telefonil 680 4506.

KATUSEKINO

Katusekino sõbrad

KATUSE KINO

TÄNA

VALITUD HUUMOR

HOMME

VALITUD HUUMOR

VIRU KESKUSE KATUSETERRASSIL

To Rome With Love

Woody Allen
2012/112min

Silver Linings Playbook (Õnneteraapia)

David O. Russell
2012/122min

PILETID EELMÜÜGIST: Piletilevist või katusekino.ee

Osta pilet eelmüügist vihmakindlatele soojendusega terrassidele.

KOHAPEAL: pool saalist tuleb müüki alati enne seansi Katusekinos.

KATUSEKINO.EE

Meediapartnerid

Avatud E-R 12-02, L-P 17-02

Partner

Seansside algus orienteeruvalt kell 22.30.

**TALLINNA
LINNATEATER**

**Robert Lepage`i
külalisetendus
KUU TAGUMINE KÜLG**

1., 2. oktoobril 19.00

Nokia Kontserdimajas

Kassa: 66 50 800
www.linnateater.ee

TIPOLIIN
KINNISVARABÜROO

VELJO TARVIS
tel. 5647 1516,
tel. 657 6301
veljo@tipoliin.ee
www.tipoliin.ee

**OSTAME - MÜÜME
- ÜÜRIME
TEIE KINNISVARA**

- Kiire ja korrektne vormistamine.
- 15 a. töökogemus.
- **Konsultatsioon tasuta!**

VEO- ja KOLIMISTEENUS

AEG KAUBELDA!

Holmes & Meyers
kutsub metsaomanikke
läbi rääkima metsas
planeeritavate raiete üle.

Ostame kasvava metsa raieõigust.
Pakkuda võib lageraidest
harvenduseni.

ERIPAKKUMINE! Pakume kasvava
lepiku eest head hinda.

Lõhutud küttepuude
müük, tellimine: tel 600 5323

HOLMES & MEYERS
Metsasöbralik ettevõtmine

tel 5553 3064, 5554 0620
e-post info@holmesmeyers.eu

A large red speech bubble with a thick black outline, pointing downwards towards the footer. It contains white text.

**Nüüd kuulutuste
tellimine veelgi
lihtsam!**

Telli kuulutus Eesti Päevalehte,
Eesti Ekspressi ja Maalehte
ühest kohast!

Vali rubriik, kirjuta tekst
ja tasu internetipangas.

kuulutus.lehed.ee

Reaakuulutusi saab edastada ka e-postiga
anni.koppel@lehed.ee ja kõikides Eesti Posti
 kontorites üle Eesti. Sisainfo telefonil 680 4506.

Teenus

- **KAARDIDENNUSTAVAD**
Tel 900 1727 24 h, h 1,09 €/min
www.ennustus.ee
- **Soodsad kolimis- ja transpordi-
teenused Tallinnas ja Harjumaal.**
Laoteenused Tabasalus. www.laod.ee
Tel 5559 2319.

Laen

Laen kinnisvara tagatisel.
LaenuGrupp. Tartu mnt 29 Tln.
648 6083 www.aolaenu.ee Tutvuge
tingimustega, konsulteerige asjatund-
jatega.

Teated

ASSillamäe Veevärk teatab:
Alates 01.09.2013 hakkab Sillamäe linna kodutarbijatele kehtima järgmine maagaasihind – 0,382 EUR/m³. Hind on ära toodud maagaasi kütteväärtust, rõhku ja temperatuuri arvestamata ning ilma käibemaksuta.

EESTI
EKSPRESS

SÕLTUMATU NÄDALALEHT

1. august
2013

Kui kallid
on hea-
tegevus?

Silja Suija
väljakutse
Taavi Rõivasele:

tule hoia tund
aega sügava
puudega last!

Karl Vaino kõnekirjutaja avab
kommunistide saladusi

Homses laupäevalehes LP:

The logo for LP Eesti Päevaleht, featuring the letters 'LP' in a large, white, serif font inside a purple circle, with 'Eesti Päevaleht' written in a smaller white font below it.

A photograph of a smiling woman with short blonde hair, wearing a white top and a blue beaded necklace. She is holding a large, dark, round object, possibly a basket or a large bowl, in front of her. The background is slightly blurred, showing some greenery and red flowers.

KATRIN KARISMA

Elu saab ainult ise värvikaks muuta!

NAISREKKAJUHD

Töö on tore ja kolleegid lahked

RASV JA SUHKUR

Kumb on rohkem kahjulik?

Telli LP: tel 680 4444 • www.epl.ee/LP • klienditugi@lehed.ee

A dog wearing a straw hat is lying on a green and white striped towel. To the right of the dog is a red banner with white text. Below the banner is a light gray box with black text. At the bottom right is the Eesti Päevaleht logo.

Suuna Eesti Päevaleht suveks maale

Postimees ei pruugi Sind puhkuse ajal üles leida, seepärast **teata meile oma suvine asukoht** ja saad oma Eesti Päevalehe tellimuse **mugavalt ning tasuta** edasi suunata.

Meie klienditugi ootab Su kõnet telefonil **680 4444** või kirja **klienditugi@lehed.ee**

Mõnusat suvist lehelugemist!

●●● **Eesti Päevaleht**

Avaldame kaastunnet
Oksana Boitšenkole

ISA

surmapuhul

Töökaaslased Schenker ASst

Südamlik kaastunne
Heli Nossenkole

EMA

kaotuse puhul

Töökaaslased
Adven Eesti ASist

+

Avaldame kaastunnet
Kirsti Sikkile

ABIKAASA

surma puhul

Stoneridge Electronics AS

Avaldame südamlikku
kaastunnet Meeta Västriku
ema

**LINDA
RELLO**

17.05. 1919 - 29.07 2013

surma puhul

Eesti Keele Instituut

Mälestame head sõpra
ja koostööpartnerit

**GARIK
IKNOJANI**

Avaldame kaastunnet
perekonnale

AS KH Energia-Konsult

Kallis Aire,
avaldame südamlikku
kaastunnet
armsa ema

LAINE
KANNISTU

kaotuse puhul

DeRoyal Estonia OÜ pere

VILMA PIIBEMAN

Mälestame
endist kolleegi ja avaldame
kaastunnet omastele

Eesti Rahvusraamatukogu

Teatame kurbusega,
et on lahkunud
kallis ema ja vanaema

**LINDA
TUULIK**

16.07.1927 - 31.07.2013

Hüvastijätt
Maardu Matusekeskuses
4. augustil kl 12

Leinavad lapsed ja lapselapsed
peredega

Avaldame kaastunnet
Margus Kaljurannale

ISA

kaotuse puhul

Lavateir AS

Sügavas leinas mälestame
head sõpra ja kolleegi

**OLAF
PALUMETSA**

Südamlilik kaastunne
Signele, poegadele ja
lähedastele

**Matti ja Ardo peredega
Pivotex Baltist**

Ärasaatmine
9. augustil kl 15.30
Tallinna Krematooriumis,
Pärnamäel

TELEVISIOON

ETV

07.25 Draamasari Maahaigla
08.10 Aia elu: Kaktused (ETV 2008)
08.25 Eesti mäng*
08.55 Draamasari Holby City haigla
09.55 Ajavaod: Tegusad Raamotid (ETV 2012)
10.20 Üks tegu: Laulmine (ETV 2009)
10.30 Ajalik ja ajatu: EELK Pärnu Eliisabeti koguduse õpetaja Enn Auksmann (ETV 2012)
11.00 Väike maja preerias
12.15 Iga pink räägib loo, 9/12 (ETV 2012)*
12.45 Kolmest kaheteistkümneni (Eesti Telefilm 1965)
13.15 Muuseumirott: Siuru 1. (ETV 1994)
13.30 Sajandid kivis ja muusikas (Eesti Telefilm 1974)
13.50 ERSO Saaremaal (ETV 2006)
14.45 Siin ja praegu: Tõnu Mikiver (ETV 1997)
15.35 Telelavastus Kolm rubiini, 3/7 (ETV 1978)
16.10 Draamasari Holby City haigla*
17.10 Reisisari Minemine (Eesti 2007)
17.35 Minuscul: Hiline mesilane (Prantsuse 2007)
17.40 Draamasari Maahaigla*
18.30 Aktuaalne kaamera
18.45 Osoon (ETV 2012)
19.20 Mida teie arvate?: 2011. aasta sügishooaja parimad palad (Eesti 2011)
20.15 Draamasari Taevasina, 16/24
21.00 Aktuaalne kaamera
21.25 Sport
21.35 SUVEkuITUUR
21.45 Tants aurukatla ümber, 1/2 (Eesti Telefilm 1987)
22.50 Tants aurukatla ümber, 2/2 (Eesti Telefilm 1987)
23.55 Waterloo Roadi kool
00.50 SUVEkuITUUR*
01:04 ERR-i uudised

KANAL 2

06.00 Punased roosid*, 562
06.45 Rosario*, 44
07.40 Joonissari Kasskoer
08.05 Suvereporter*
09.10 Tuhat ja üks ööd*, 44
11.00 Kodus ja võõrsil, 5553
11.30 Küladetektiivid*, 89
12.30 Jane ja Urmet pluss 10*
13.00 Kelgukoerad

14.00 Komissar Rex
15.00 Punased roosid, 563
16.05 Küladetektiivid, 90
17.05 Rosario, 45
18.10 Tuhat ja üks ööd, 45
20.00 Suvereporter
21.00 Galileo
21.30 Dok Miks me ostame
22.30 Põrgulikud köögid
23.30 Mängufilm Ämblikmees (Spider-Man, USA 2002)

01.45 Mängufilm Resident Evil – Väljasuremine (2007)
03.15 Suvereporter*
04.05 Jahtunud jälg*: Tiivad
04.50 Kömutüdruk
05:35 Romet ja Julia*: Töö ja lõbu

TV3

06.15 Multifilm Gormiti
06.40 Multifilm Winxid
07.05 Multifilm Käsna-Kalle Kantpüks
07.30 Multifilm Gormiti*
07.55 Armastus võidab, 93*
08.55 Kirgede torm, 1688*
09.55 Vaprad ja ilusad, 6529*
10.20 Top Shop
10.35 Ment, 1: Uus partner*
11.35 Kaitsjad 1, 8: Nevada vs. Killa Diz
12.30 Kõige naljakamad koduvideod
13.00 Selgeltnägijate tuleproov 13, 30*
14.00 Kättemaksukontor 5, 8*
15.00 Vaprad ja ilusad, 6530
15.30 Lena, mu elu armastus, 153
16.30 Armastus võidab, 94
17.30 Kirgede torm, 1689
18.30 Vaid Venemaal pluss*
19.00 Seitsmesed suvesadamas
20.00 Kättemaksukontor 5, 9: Vinged vennad, 1
21.00 16 ja rase
22.00 Vaid Venemaal pluss
22.30 Nurjatud tüdrukud
23.25 KINO3: Mängufilm Auahne blondiin (Blonde Ambition, USA 2007) komöödia
01.15 Hawaii 5-0-2, 22: Tabatud
02.10 Mängufilm London Boulevard (London Boulevard, Inglismaa 2010) romantiline krimidraama

04.05 Lena, mu elu armastus, 153*
04.50 Seitsmesed suvesadamas
05:40 Kirgede torm, 1179

ETV2, KANAL 11, TV6, KANAL 12

ETV 2

07.30 Tule õuel* **08.00** Ajakompass* **08.10** Konn ja sõbrad **08.15** Pingviin Jasper **08.25** Lammast Shaun* **08.30** Siilipoiss Alfredi salapärased seiklused* **08.45** Lastetuba **09.00** Sadam otsib meremeest* **09.30** Pillimeister: Peeter Talve* **10.00** Waterloo Roadi kool **10.50** Gilmore'i tüdrukud* **11.30** Täna õhtul...: Uno Loop* **12.30** Maa keset merd* **13.01** ERR-i uudised **15.50** Eesti lood* **16.20** Kalailm, 23/29 **16.50** Väike maja preerias **18.00** Geronimo Stiltoni lõbusad lood **18.20** Must ja valge koer **18.30** Mänguasjamuuseumis **18.50** Beni ja Holly väike kuningriik **19.00** Minu lemmikloom **19.10** Maksikoer Fik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Aktuaalne kaamera **19.45** Suuri meistreid, 7/13: Ernest Hemingway **21.05** Ohhool, 12/15 **21.30** Mehed **22.45** Troonide mäng, 9/10* **23.40** Eesti TOP 7* **00.15** Katused ja korstnad **00.47** ERR-i uudised

Kanal 11

05.30 Roosa teemant, 100 **06.15** Totaalne ärkamine! **09.00** Doktor Oz* **09.55** Ellen

10.50 Eluteed*, 44 **11.20** Everwood* **12.10** Top Shop, 187 **12.25** Õuehaldjad* **12.55** Donna Hay kerged eined* **13.25** Piinlikud kehad* **14.25** Õhtusöögilahingud **15.20** Oprah **16.10** Doktor Oz **17.05** Everwood **18.00** Pahad tüdrukud, 73 **19.00** Kodus ja võõrsil, 5554 **19.30** Eluteed, 45 **20.00** Ussisoo mõistatus, 1 **20.30** Kõõgikubjas **21.00** Mängufilm Romantiline reede – Vastik valentinipäev **22.55** Staariminutid **23.00** Meedium **23.55** Staariminutid **00.00** Suvereporter **01.00** Ellen **01.45** Seksiäpardused **02.10** Ussisoo mõistatus*, 1 **02.35** Kõõgikubjas* **03.00** Staariminutid **03.10** Doktor Oz **03.55** Pahad tüdrukud*, 73 **04.45** Suvereporter*

TV6

06.00 Hommikuraadio **08.30** Seitsmesed suvesadamas **09.30** Kodu Keset linna 4, 478 **10.00** Kutsuge Cobra 11 1, 20 **11.00** Reisijad **12.45** See pole lastesaade 1, 4 **13.15** Top Shop **13.30** Kodu keset linna 4, 479 **14.00** Kutsuge Cobra 11 1, 20 **15.00** Brigaad 3 1, 2 **16.00** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 4 **16.30** Kutsuge Cobra 11 1, 21 **17.30** Sõjaprintsess Xena 2, 29

18.30 Simpsonid 14, 6 **19.00** Ameerika paps 6, 8 **19.30** Kuidas ma kohtasin teie ema 2, 5 **20.00** Seks ja linn 6, 92 **20.30** Simpsonid 14, 7 **21.00** Kõige naljakamad koduvideod **21.30** KINO-ÕHTU. Arvakes* **23.40** Naked & Funny **6.00.10** Salajane ladu 13 3, 35 **01.10** Salatoimikud 6, 135 **02.10** Naked & Funny **6.02.40** Brigaad 3 1, 2 **03.30** Hommikuraadio **05.00** Seitsmesed suvesadamas **05.50** Uudistemagasin

Kanal 12

06.30 Eesti kõige-kõige* **07.00** Suvereporter **08.00** Arapanija* **08.30** MacGyver* **09.20** Conan*, 112 **10.10** Rannavalve **11.00** Jututuba **13.40** Komissar Rex* **14.35** Walker – Texase korralvõimur* **15.25** MacGyver **16.20** Merepatrull **17.10** Komissar Rex **18.05** Walker – Texase korralvõimur **19.00** Arapanija **19.30** Motoreporter Aadria mere tuur, 3 **20.00** Tuvikesed* **20.30** Tuvikesed* **21.00** Kaks ja pool meest* **21.30** Mängufilm Beverly Hillsi ninja **23.20** Kreisid reisid **23.50** Kõik mängu! **00.20** Kaks ja pool meest **00.45** Tuvikesed **01.10** Tuvikesed **01.35** Night Chat **05.00** Postimees.ee

HOROSKOOP

JÄÄR Praegune planeetide seis tekitab sinus soovi end igal tasan-dil maksma panna. Energiat on rohkem. Igaks juhuks väldi baare ja pubisid.

SÖNN Hoidu juhutatutvuste loo-misest, ära lase kirel enda üle võimust võtta. Tööl võib liigsete riskide võtmine kurvalt lõppeda. V väldi liiga rasvaseid toite!

KAKSIKUD Tegutsed päris uljalt! See, mida sa nüüd korda saadad, tekitab teistes vaid imetlust. Jälgi siiski kirjutamata reegleid, sest võid kogemata üle pingutada.

VÄHK Hea päev reklaamiks ning kaupade ja teenuste esiletoomi-seks. Sinu sära aitab sul äri teha, kuid võid olla ülemäära edev.

LÕVI Sinu ülepingutatud enese-kindlus ei pruugi praegu kasuks tulla. Ära usalda inimesi, keda sa hästi ei tunne. Sind võidakse ära kasutada. Traumaoit!

NEITSI Sinu ja mõne grupi või seltskonna vahel võib olla üle-määra palju emotsioone. Sinu suhe oma parimate sõpradega on aga tavalisest parem.

KAALUD Planeetide seis annab su elule uut hoogu juurde. Tunned, et oled paljuks suuteline. Peadki olema, sest sulle antakse nüüd uusi ülesandeid.

SKORPION Valitsev seis toob esile sinu tüüpilised omadused. Päev on sinu jaoks äärmusliku mõjuga. Liikluses ja muudes ohtlikes olu-kordades ole ettevaatlik!

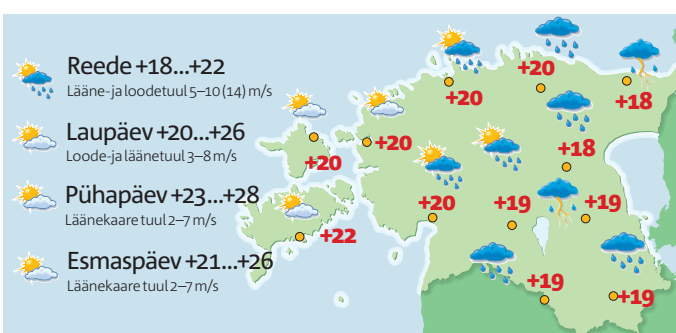
AMBUR Ülemäära koleerilised energiad võivad sulle jamasid kaela tõmmata. Vajad kainet mõis-tust või sõpra, kes oleks nõuandja rollis.

KALJUKITS Inimesed, kellega nüüd kokku puutud, on sinu soovide, lootuste, aga ka hirmude ja kartuste peegeldus. Vaata teisi ja sa näed iseennast!

VEEVALAJA Valitsev planeetide seis aktiveerib sulle iseloomu-likke omadusi. Võid oma mässu-meelsust vael ajal ja vales kohas näidata.

KALAD Oled suure sisemise pinge all ning raputad maailma, tahad selle lausa kummuli keerata. Sulle ei paku miski suuremat pinget kui konservatiivide šokeerimine.

ILM

RISTSÕNA

	UMBROHI IDA (saksa k.)	RASKE- JALGNE KVANTGE- NERAATOR	KÖVER MÖÖK RAADIUM	OLE TERVIATUD! KIRJANIK (1922-87)	ETV END. SAATEJUHT INGLISE K. EESSÕNA	UNITED KINGDOM KEHV- VERESUS	VÄRVUS PÜSI	... PRAETERI! MUNAKUUL LINE KO- VERJOO!
SADAM HIIMUMAAL								
POOLA HÄARRA								
...EMAND (jões)								
NORD-OST								
LILL								
NAISENIMI								
USA KOOMIK (1895-1968)								
HOIDLA								
ESIALGNE ARENGU- VORM								
MEESHÄÄL								
KANGELAS- LAUL								
AADAMA KÜLJELUU								
OSMIUM								
NORMIKS OLEV SUURUS								
LAUA- NOUDE KOMPLEKT AJALEHTEDE KIT								

ERKKI KÖLU PÄEVAANEKDODID

●● Vestlevad kaks meest:
„Kas tead, et ühe sviitri tegemiseks on tarvis kolme lammast?”
„Kas tõesti? Minu naine sai küll üksi hakkama!”
●● Vestlevad kaks tuttavat:
„Kas teate, mul pole seni ämmaga isegi kõige pisemat tüli olnud.”
„Kuidas teil seda vältida on õnnestunud?”
„Väga lihtsalt! Selliste situatsioo-nide ennetamiseks ma lihtsalt ei abiellu!”
„See on tõesti väga lihtne lahendus. Kas tahate, ma ütlen teile, miks teil oma ülemuse ja sõpradega mingeid tülisid ei ole?”
●● Patsient: „Doktor, ma olen vist

ekshibitsionist!”
Arst: „Jah, ma näen...”
●● Hotelli restoranis igavlevad kaks kelnerit. Äkki siseneb nende hotellis peatuv kaunis daam ja pöördub oma numbritoa võit käes hüpitades nende poole:
„Ma tunnen end teie linnas nii üksikuna. Tahaksin veeta öö kuumaja kirgliku mehega. Saab teist keegi mind aidata?”
Üks kelnereist haarab daami käest võtme ja teatab:
„Ma aitan teid meelsasti.”
„Tänan,” vastab daam. „Te olete tõeline džentelmen. Mitte igauks poleks nõus terve õhtu võõra lapse juures istuma.”

MEIE PLANEET: ?

VÄIKE NÕID

Meie maailm

VÄIKE NÕID 13

Dilbert

SCOTT ADAMS

6-11-12 © 2012 Scott Adams, Inc. /Dist. by Universal Uclick

SUDOKU reeglid

●● Täida tühjad kohad numbritega 1 kuni 9. Numbrid 1 kuni 9 peavad esinema igas 9 veerus, igas 9 reas, igas 3 x 3 ruudus. Igas reas, igas veerus ja igas 3 x 3 ruudus võib iga number esineda ainult ühel korral.

Eelmise mängu lahendus.

8	6	1	4	3	7	2	5	9
3	2	5	1	8	9	4	6	7
4	7	9	5	2	6	3	8	1
5	1	4	8	7	2	9	3	6
6	9	8	3	4	1	5	7	2
7	3	2	9	6	5	1	4	8
1	5	6	7	9	4	8	2	3
2	4	3	6	1	8	7	9	5
9	8	7	2	5	3	6	1	4

Sudoku EPL-i veebiväljaandes
Mängi. www.epl.ee/sudoku

KOERAD SUUDAVAD VÄRVE ERISTADA

Varem on arvatud, et koerad näevad kõike mustvalgena. Nüüd on aga Venemaa teadlased avastanud, et ka koerte silmas on kaht liiki koonusrakke, mis peaks võimaldama neil värvitoone erista-

da. Teadlaste katses õpetati koeri reageerima ühele neljast värvilisest paberist, mis asetati toidukastikeste ette. Peagi oli koertel selge, et teatud värv tähendas teatud maiust. **ERR**

KASSID TUNNEVAD OMANIKU HÄÄLE ÄRA

Jaapani Tokyo ülikooli bioloog Atsuko Saito uuris kodukasse. Neile mängiti varjatud kõlaritest nende omaniku häält ja võhivõõraste inimeste häält. Neid kuuldes pöörasid kassid kõrvu ja pead hääle suunas. Eriti tundsid kassid hääle järgi oma omaniku ära. Saito sõnul ei näita kassid oma tujusid välja ega tundu ka inimestega toimuva reageerivat. Näilise ükskõiksuse taga on ettevaatlikkus. **Novaator**

Nakkushaigused hiilivad kassidele vargsi ligi ja jäävad märkamatuks

Lemmik

Tiina Toomet

MTÜ Teie Loomakliiniku

Kasside tõved ei avaldu nii arusaadavalt kui koertel ja neid põdenud kiisud jäävad elu lõpuni haigusekandjateks.

Pea kahe aasta jooksul, mil see rubriik on Eesti Päevalehes ilmunud, oleme kassid koeraga võrreldes häbematuult vähe kirjutanud. Kass on lemmikloomana kindlasti sama oluline kui koer ja paljudes maades on tegelikult juba rohkem kassipidajaid kui koeraomanikke.

Kassist on lihtsalt keerulisem kirjutada. Vähemalt minul. Mul on olnud mitu koera, aga alles esimene kass. Kass on salapärasem kui koer, keda on suhteliselt lihtne n-ö lugeda. Kass on ka raskem ravida, sest ta varjab oma haigust kauem ja osavamalt. Kassidel ei kulge isegi nakkushaigused samasuguse lihtsa ja arusaadava skeemi kohaselt nagu koertel.

Koerte põhilised nakkushaigused on vaktsineerimisega hõlpsasti välditavad ja haigestumise korral on kaks võimalust: terveks saamine või suremine. Kassidel seevast kulgeb enamik nakkusi krooniliselt ja varjatult, avalduvad kliinilise haigusena teatud tingimustel ja tõve läbipõdenud kassid jäävad sageli eluaegseteks haigusekandjateks.

Järgnevalt kirjutan lühidalt kasside peamistest nakkushaigustest. Loetelust olen jättnud välja marutaudi, millest on varem juba pikemat juttu olnud.

1. Kassikatk (panleukopeenia, viirusenteriit) on eriti nakkav haigus, mis avaldub enamasti oksendamise ja kõhulahtisuse ning sageli ka palavikuga. Eriti ohustatud on noored kassid, kellel võib esineda haiguse üliäge vorm, mis lõppeb väga kiiresti surmaga.

Viirus eritub rooja, uriini, sülje, okse, silma- ja ninanõrega ja võib säilida väliskeskkonnas nakatumisvõimelisena kuni aasta. Spetsiifilist ravi ei ole, aga korralik vaktsineerimine annab selle nakkuse vastu kaitse.

Vaktsineerimise meelespea

Eestis on kasside marutaudi vastu vaktsineerimine kohustuslik. Seda tehakse esimest korda, kui kassipoeg on kolm-neli kuud vana, ning tauditõrjeseadus kohustab seda iga kahe aasta tagant kordama. Loomaärstid soovivad enamasti teha esimese revaktsineerimise aasta pärast ja edasi vastavalt seadusele ja vaktsiini juhendile.

Kassipoegi on soovitatav vaktsineerida 12- ja 16-nädalaselt kassikatu ja ülemiste hingamisteede viiruste vastu. Vaktsineerimist korrata kindlasti aasta pärast ja edasi vastavalt vaktsiinijuhendile ja kassi elustiilile.

Ühes käivad ja näitustel osalevad kassid võivad vajada teistsugust vaktsineerimisskeemi kui kodukiisu, keda peetakse täiesti tubasena.

2. Kasside ülemiste hingamisteede nakkushaigused, mida võivad põhjustada herpesviirus, kalitsiviirus või klamüüdia. Herpesviirus nakkub kassilt kassile ja paljud läbipõdenud jäävad eluks ajaks viirusekandjateks. Haigus kulgeb nohu ja silmapõletikuga. Sageli esineb ka palavik ja pikemal põdemisel tekib komplikatsioonina kopsupõletik. Haiguse läbipõdemine ei anna eluaegset immuunsust ja kassi tuleks ka edaspidi vaktsineerida.

Kalitsiviirus on väga nakkav, võib levida ka kaudselt ja on väliskeskkonnas üsna püsiv, nädal kuni kuu. Haigetel saavad kannatada hingamisteed, tekivad palavik ja haavandid suhu. Noortel kassidel esineb liigesepõletikku. Ka selle haiguse põdemise järel ei teki eluaegset immuunsust, aga osa tervenunud kassidest jäävad viirusekandjateks ja ohustavad teisi kasse.

Bakteriaalne infektsioon, mida tekitab klamüüdia, esi-

neb sageli koos herpes- ja kalitsiviroosiga. Haigus algab enamasti silmapõletikuga ja allub antibiootikumidega ravimisele ning on peamiselt kassikasvanduste ja varjupaikade probleem.

3. Kasside infektsioosne kõhukelmepõletik (FIP) on salakaval haigus, mida viimaste teadusuuringute põhjal ei peetagi enam täielikult nakkushaiguseks. Seda põhjustab küll viirus (*coronavirus*), mida esineb väga paljudel kassidel, aga tõsiselt haigeks jääb kass siis, kui ta organismi immuunsüsteem on nõrgenenud. Haiguspilt võib viirusetüübist sõltuvalt olla väga erinev: ilma sümptomiteta kergest põdemisest kuni väga tõsise sooltepõletikuni. Kõhukelmepõletik tekib 1–7% kassidest ja sellel on kaks kulgu. Kuiv kõhukelmepõletik algab muutustega

kassi silmas ning närvinähtudega ja haigus kulgeb aeglaselt, mitmest nädalast kuni mitme aastani. Kuna haiguse sümptomid on ebamäärase, on seda raske diagnoosida.

Märg infektsioosne kõhukelmepõletik kulgeb kiiremini. Paari päeva jooksul tekib kõhu- ja rinnaõõnde vedelik, kassi enesetunne halveneb kiiresti, ravivõimalus puudub ja ainus võimalus on eutanasia. Ka seda haigusvormi ei saa kassi eluajal saajaprotsen-

Kassi on koerast raskem ravida, sest ta varjab oma haigust osavamalt ja kauem.

dilise kindlusega diagnoosida.

Haigust esineb kõige rohkem alla kaheaastastel kassidel, mõni tõug on vastuvõtlikum kui teised. USA uurimus nimetab selliste tõugudena püha birmat ragdoli, Bengali kassi ning *cornish* ja *devon rex*'i.

Kuna viimase aja uuringud seavad nakatumise kassilt kassile kahtluse alla, pole selle tõve puhul vaktsineerimisel mõtet.

4. Kasside immuunpuudulikkusviirus (FIV) nakkub hammustus- ja küünistushaavade kaudu ning emalt poegadele.

5. Kasside leukeemiaviirus (FeLV) levib haigete kasside sülje või ninanõre teel, aga õnneks ei ole viirus väliskeskkonnas väga püsiv (mõni nädal).

Mõlema haiguse kliiniline pilt on väga varieeruv ning esineb palju isendeid, kes väliselt ei haigestu ja on ainult viirusekandjad.

Spetsiifilist ravi kummagi haiguse vastu ei ole ja kassid võivad isegi olla nakatunud korraga mõlemasse. Vaktsineerimise vajalikkus ja tulemuslikkus ei ole nende tõbe- de puhul praegu veel lõpuni välja selgitatud. ●

Kass on salapärase loom ja seetõttu võib teda mõni tõbi vaevata varjatult, ilma omaniku teadmata.

Foto: Martin Dremļuga

Peegeldus

Eesti Päevaleht tutvustab selles rubriigis lugejatele huvitavate inimeste tööruume.

Kristina Viirpalu

Moekunstnik Kristina Viirpalu peidab endas meeletu annuse töötahet ja ambitsioonikust. Suvel, kui enamik inimesi peesitab, valmistab ta ette oma sügiskollektsioonide esitlusi, mis toimuvad Londonis ja Tallinnas. KV Couture'i uksed väärrika ajaloo majas Suur-Karja tänaval avati viie aasta eest.

Tekst: Tanel Veenre
Fotod: Eero Vabamägi

Kristina ja tema looming. Viirpalu nakatus moepisikuga nii nagu paljud teised tema kolleegidki – kasvades üles õmblustööd ja moodi armastavas perekonnas. Tema vanaema 1950. aastate Saksa moeajakirjad olid Kristina esimeseks aknaks suurde moeilmale. Viirpalu on tuntud eelkõige ülinaiselike käsitsi heegeldatud ja tikanditega kaunistatud kleitide poolest.

ARVUD

200

ruutmeetrit suur on Kristina Viirpalu ateljee

8 õmblejat ja abilist on Viirpalul

16 peeglit on KV Couture'is

4700

eurot maksis kalleim Viirpalu loodud kleit

3 kuu jagu töötunde on võtnud Viirpalu töömahukaim kleit

Rahulike kleitide kõrval on Viirpalu üheks hitiks ka eredavärvilised sukkpüksid.

Moekunstniku ateljee ei oleks päris õige ilma prooviruumi või peegliteta.

Heal muusikal on Kristina ateljees kindel koht. Tema loomingulised rakud hakkavad tantsima, kui kõlariitest tuleb džäss, klassika, funk või latino-muusika.

Käärid ja kangas – üsna pea luuakse neist järjekordne moe meistriteos.